Junij 2013
Številka 64

GLASILO OBČINE STARŠE

NAGOVOR ODGOVORNE UREDNICE

Višje temperature, ki so nas presenetile v teh dneh, so prava popestritev tudi za mnoge šolarje, ki prav sedaj zaključujejo svoje šolske obveznosti. Čaka jih še konec šole, po napovedih vremenoslovcev pa jih bodo visoke temperature, primerne za poletne oddihe, pričakale še nekaj časa. Šolsko leto se bo končalo za ene manj, druge bolj uspešno. Kakorkoli že, pa prav vsem šolarjem svetujemo, da naj prihajajoče počitniške dni preživijo brez skrbi, sproščujoče in s številnimi novimi dogodivščinami.

Na poletni oddih in tisti čas, ko si lahko napolnimo baterije, bodisi na plaži in v družbi nam najdražjih, pa smo že nestrpno čakali mnogi izmed nas. Komaj čakamo na dan, ko lahko vsaj malo uživamo v dneh poletnega vzdušja, ki nas napolni z energijo in novimi močmi.

Naj vam bo prihajajoče poletje kar se da prijetno, seveda pa naj vam kratkočasi poletni čas tudi glasilo Občine Starše, v katerem vam podajamo informacije o projektih investicijah v Občini Starše in seveda o bogatem društvenem dogajanju v naši občini.

Mojca Kacjan,
odgovorna urednica

OBČINA ALI KRAJEVNI URAD	6	VADBA JOGE V STARŠAH	40
POPLAVE	7	V VRTCU SMO POVEZANI Z NARAVO	41
VEČJE INVESTICIJE	8	ŠPORT ŠPAS V DEŽJU	42
NAGRADE IN PRIZNANJA OBČINE STARŠE	10	RODILA SE JE “DROBTINICA”	43
VAŠKA SREDIŠČA V MARJETI IN PREPOLJAH	14	ATLETSKI TROBOJ	44
DNEVNI CENTER AKTIVNOSTI	15	ZAKLJUČNA EKSKURZIJA	45
GRADIMO MOSTOVE MED TRADICIJO IN PRIHODNOSTJO	17	MALI SONČEK	46
ZDRAVSTVENO VARSTVO	19	OBISK POLICISTOV V VRTCU	47
STARO KMEČKO ORODJE IN DELOVNI STROJI	20	UVRSTITVE UČENCEV NA PODROČNIH IN DRŽAVNIH TEKMOVANJIH V ŠOLSKEM LETU 2012/2013	49
30 LET POBRATENJA Z DONJO VOĆO	22	NAŠE PRVO ŠOLSKO LETO STRASBOURG	50
LOKALNI FEVDI, SLOVENSKA CENTRALIZIRANOST IN BITKA ZA STARO PRAVDO	26	POMEN MAŠČOB V PREHRANI	58
FRANCI NAŠ POVELJNIK JE	27	VARNO V POLETJE	60
NASVETI ZA VEČJO VARNOST MOTORISTOV	30	POSKRBIMO ZA PREVENTIVO!	60
FIT TEAM STARŠE	32	ZAČNITE DAN S SVEŽE IZTISNJENIMI SOKOVI	61
AJDE V PRVI POLOVICI LETA	35		
ŽE POŠTENO DELOVNE IN PRIDNE	35		
ŠPORTNO DRUŠTVO LOKA – ROŠNJA,	36		
KUD POJOČA TRAVICA	37		
20 LET GODCEV	38		
KUD “FRANC ILEC” LOKA – ROŠNJA	38		

GLASILO OBČINE STARŠE ŠT. 64
GLASILO OBČINE STARŠE je javno glasilo Občine Starše.
Izdajatelj: Občina Starše
Odgovorna urednica: Mojca Kacjan
Uredniški odbor: Ivan Klep, Lea Rajh, Katarina Trstenjak, Katja Grabrovec
Patnerji: Občinska uprava Občine Starše, društva, Zavod OŠ Starše in drugi avtorji
Oblikovanje, priprava na tisk in tisk: Agencija NOVELUS, d.o.o.
Foto: Boštjan Selinšek, Katarina Trstenjak, Daša Jakol in ostali
Naklada: 1500 izvodov

Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod št. 369
Javno glasilo Občine Starše prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva ter javne institucije in zavodi na območju Občine Starše.

Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja prispevkov, sprememb naslovov in razporejanja prispevkov glede na aktualnost vsebin.

Spoštovane občanke in občani!

Zdi se, da so sončni in topli dnevi končno nastopili. Kot da bi nestanovitno vreme odražalo muhaste razmere v naši državi in po svetu, kjer dnevno poročajo o nemirih in vstajah opeharjenega in jeznega ljudstva. Naj bo vreme še tako muhasto in razmere v državi turbolentne, delo v naši občni Starše ne stoji, idej za nove projekte nam ne zmanjka.

Trudimo se, da lastni denar oplemenitimo z državnimi in evropskimi sredstvi. Spremljamo vse razpise in v kolikor je vsaj nekaj možnosti, da smo na razpisu uspešni, pridobimo vso potrebno dokumentacijo in se nanje prijavimo. Zaradi kratkih rokov, moramo projekte velikokrat obravnavati na dopisnih sejah, zato vsa zahvala svetnikom, ki z velikim razumevanjem potrjujejo projekte. Proračun za leto 2013 in 2014 so svetniki sprejeli v mesecu decembru 2012.

V letu 2013 izvajamo oziroma bomo izvedli naslednje investicije oziroma projekte s katerimi smo bili uspešni na razpisih:

- **Gradimo mostove med tradicijo in prihodnostjo**

Za projekt, ki je potekal v okviru občinskega praznika, smo v sklopu programa Evropa za državljane ukrep 1.1. pridobili 25.000 EUR.

- **Ureditev poljskih poti v Zlatoličju**

Na Razpisu za komasacije in agromelioracije Ministrstva za kmetijstvo in okolje smo pridobili 191.380,18 EUR za ureditev poljskih poti po komasaciji v Zlatoličju.

- **Vaško središče v Marjeti**

V Marjeti pri cerkvi smo uredili tlakovano ploščad, otroško igrišče z igrali in parkovni del. Občina Starše je sredstva v višini 76.909,49 EUR za urejanje vaških središč pridobila na razpisu Ministrstva za kmetijstvo in okolje.

- **Vaško središče v Prepoljah**

Tudi v Prepoljah smo pred gasilskim domom uredili prireditveno ploščad ter parkovni del.Na razpisu Ministrstva za kmetijstvo smo pridobilisredstva v višini 73.760,63 EUR.

- **Energetska sanacija OŠ Starše**

Namen in cilj investicije je energetsko sanirati OŠ ter posledično zmanjšati stroške ogrevanja in stroške porabe električne energije v objektu ter tako pozitivno vplivati na varovanje okolja ter k zmanjšanju toplogrednih izpustov. Z energetsko sanacijo bomo prihranili cca 35% letne porabe energije ter v celoti zagotavljati novo potrebo po toplotni energiji.Celotna investicija je ocenjena na 408.514,26 EUR. Za ta dela smo pridobili 267.280,03 EUR nepovratnih sredstev Evropske unije iz Kohezijskega sklada.

- **Izgradnja pločnikov v naselju Trniče**

V naselju Trniče bomo v dolžini 830 m zgradili pločnik. Dela bomo izvajali v letu 2013 in 2014, ocenjena vrednost del je 340.150,67 EUR. Pridobili smo dodatna sredstva iz proračuna RS v višini 145.078,00 EUR.

- **Obnova javne razsvetljave**

Obnovo cestne razsvetljave izvajamo v okviru dveh projektov:
Za projekt OCR, ki ga izvajamo s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru OP Slovenija – Madžarska, smo pridobili 258.706,80 EUR nepovratnih sredstev, celoten strošek pa je ocenjen na 299.729,15 EUR. V okviru te operacije bomo zamenjali 376 uličnih svetilk.
Energetsko učinkovita prenova javne razsvetljave v občinah Ruše, Kozje, Starše in Dobrova – Polhov Gradeci v naši občini predvideva zamenjavo še preostalih 210 svetilk. Vrednost nepovratnih sredstev iz proračuna RS je 30.813 EUR, skupna vrednost investicije znaša 83.103,00 EUR.

- **Igrišče z umetno travo v Staršah**

Izgradnjo večnamenskega igrišča z umetno travo za nogomet, odbojko, košarko in rokomet načrtujemo pod OŠ Starše. Za izvedbo igrišča smo pridobili tudi nepovratna sredstva Fundacije za šport v višini 21.656,00 EUR, celotna investicija pa je ocenjena 92.519,34 EUR.

Zraven prej naštetih investicij pa načrtujemo še:

- **Obnova kužnih znamenj**

Občina Starše je za izvedbo obnov kužnih znamenj (dve v Zlatoličju in dve v Marjeti) kandidirala na Javnem razpisu za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine, ki jih bo v letih 2013-2014 sofinancirala Republika Slovenija iz dela proračuna, namenjenega za kulturo.

- **Obnova ceste Zlatoličje Starše**

Ta del ceste poteka po poplavnem področju, zato so ga mnoge poplave že močno načele. Posebej je bilo to opaziti po zadnjih jesenskih poplavah. Obnova je vključena v Program odprave posledic neposredne škode zaradi poplav med 04. in 07. novembrom 2012.

- **Kanalizacijski priključki v naseljih Starše, Rošnja in Loka**

Kanalizacijske hišne priključke izvaja naše podjetje Gradnje Starše d.o.o.. Trenutno dela izvajamo v naselju Starše. Do sedaj je skupno priključenih nekaj več kot 800 gospodinjstev.

- **Gradnja sekundarne kanalizacije Starše, Rošnja in Loka**

Občina Starše zbira ponudbe za drugo fazo sekundarne kanalizacije v Loki, Rošnji in Staršah. S tem delom bi zaključili celotno omrežje. Tudi za ta del se bomo prijavili na razpis za nepovratna sredstva Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

- **Zbirni center Zlatoličje**

V zbirnem centru Zlatoličje smo pričeli z obnovo nadstrešnice. Ponovno postavitev nadstrešnice smo zagotovili s sredstvi iz zavarovanja objekta, potem, ko je bila prvotna nadstrešnica podrta v neurju ob koncu lanskega leta.

- **Vaško središče Zlatoličje**

Prijavljeni smo na razpis IPA SI-HR v skupni višini 254.483,38 EUR, kar znaša 85,00% upravičenih stroškov celotnega projekta, 10 % vrednosti projekta se bo pokrilo iz državnih virov, ostali del investicije bo krila Občina Starše in ostali partnerji na projektu. Rezultati razpisa bodo predvidoma znani v mesecu septembru.

- **Vaško središče Starše**

S projektom vaško središče Starše smo se prijavili na razpis obnova in razvoj vasi, ki ga je objavilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Ali bomo na razpisu uspešni, bomo izvedeli v jesenskih mesecih.

Za leto 2013 in 2014 imamo oziroma pridobivamo dokumentacijo še za naslednje projekte:

- **Rekonstrukcija državne ceste v naselju Brunšvik**

V okviru rekonstrukcije regionalne ceste R3-711 skozi Brunšvik je predvidena izgradnja pločnikov, ureditev križišč, pri gostilni Jurček je predvideno krožišče, ureditev vaškega središča, avtobusnih postajališč, prehodov za pešce, javne razsvetljave in preplastitev cestišča. V pripravi je izdelava tehnične dokumentacije za obnovo ceste, ki jo začasno financira naša občina, rekonstrukcijo oz. obnovo pa bomo izvajali skupaj z Direkcijo RS za ceste.Za ta namen je Občina Starše odkupila dve parceli (h. št. 25 inh. št. 31).

- **Rekonstrukcija državne ceste v naselju Starše**

Direkcija RS za ceste pripravlja tehnično dokumentacijo za ureditev regionalne ceste R-454 skozi naselje Starše, ki bo obsegalo, ureditev krožišč pri OŠ Starše in transformatorju, rekonstrukcijo pločnikov in ureditev kolesarskih poti med obema krožiščema, dograditev še manjkajočih pločnikov, delna prestavitev in ureditev avtobusnih postaj ter rekonstrukcija javne razsvetljave.

- **Igrišče z umetno travo v Brunšviku**

Za izvedbo igrišča smo bili v lanskem letu na razpisu za nepovratna sredstva Fundacije za šport neuspešni. Ponovno se bomo prijavili na razpis v letošnjem letu.

- **Izgradnja pločnikov v naselju Marjeta**

Ob lokalni cesti je predvidena izgradnja enostranskih pločnikov v dolžini ca 1250 m. Istočasno bomo izvedli še rekonstrukcijo oz. izgradnjo avtobusnih postajališč, rekonstrukcijo javne razsvetljave in uredili odvodnjavanje ceste in pločnikov.

- **Izgradnja pločnikov v naselju Prepolje**

Pripravljena je tehnična dokumentacija za izgradnjo pločnikov v naselju Prepolje ob cestah Marjeta- Trniče- Prepolje – Kungota in Starše - Prepolje. Predvidena je izgradnja ca. 2.000 m pločnikov, rekonstrukcija obeh avtobusnih postajališč, ureditev javne razsvetljave in odvodnjavanja. Na območjih avtobusnih postajališč ter novega vaškega središča bodo pločniki izvedeni obojestransko, na ostalih odsekih pa enostransko.

- **Ureditev ceste Rošnja Marjeta**

Za ureditev ceste Rošnja – Marjeta je bil narejen geodetski posnetek. Naslednji korak je pridobitev soglasij lastnikov zemljišč ob cesti, ter priprava tehnične dokumentacija za protiprašno ureditev ceste Rošnja – Marjeta. Najprej bomo uredili del ceste od Rošnje do kanala.

- **Ureditev ceste odsek Murko Kacjan v Staršah**

Za ureditev ceste na odseku Murko – Kacjan v Staršah je bil izveden geodetski posnetek. V pridobitev soglasij lastnikov zemljišč ob cesti smo vključili KS Starše. Z deli se bo pričelo po pridobitvi soglasij lastnikov zemljišč ob cesti.

- **Izgradnja kolesarskih poti po celotni občini**

Občina Starše želi urediti kolesarske poti za varno vožnjo kolesarjev na obstoječih občinskih cestah (označbe in razširitev obstoječih cest ali z dograditvijo kombiniranih pločnikov z kolesarskimi cestami) in nove kolesarske poti, ki bi bile namenjene le kolesarjem. Načrtujemo izgradnjo 40,380 km kolesarskih poti, ki bi se vključile v mrežo kolesarskih poti s sosednjimi občinami Hajdina, Kidričevo, Rače – Fram in Miklavž na Dravskem polju in dalje navezava na Maribor, Ptuj in Slovensko Bistrico. Projekt bomo skupaj z drugimi občinami prijavili tudi v regijski izvedbeni načrt z namenom v čim večji meri izkoristiti sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj. Gradnjo prvih odsekov načrtujemo že v letu 2014.

- **Reka Drava**

Občina Starše želi na rečnem bregu reke Drave vzpostaviti obrečni turizem. Razvita dolžina ureditve desnega brega reke Drave bi znašala okoli 4,00 km. Tako bi na bregovih uredili sprehajalno (tekaško, kolesarsko...) pot, ki bo vključena tudi v mrežo kolesarski poti Občine Starše. Na bregovih bi postavili pomole, ki bi bili namenjeni za posedanje in ribarjenje. Dolžina ureditve je primerna tudi za čolnarjenje po reki (kanu, kajak). Prodnate plaže, ki so že izoblikovane je potrebno samo očistiti in urediti dostope. V sklopu ureditve nabrežja reke želimo urediti še ribnik, otroško igrišče, strelišče, prostor za glamping (fiksni šotori na podestih s pripadajočim objektom za sanitarije), adrenalinski park (paintball, wake-bord park), počivališče za avtodome in še kaj. Ta projekt bomo prijavili na razpise EU skupaj z občinami, ki ležijo ob Dravi.

- **Most**

Za postavitev pontonskega mostu pridobivamo dokumentacijo. V skladu s pogoji Agencije RS za okolje pridobivamo še dodatne študije (poplavna) in preiskave (sestava tal). Potrebno je pripraviti tudi projekt sidranja in dovoznih poti. Te študije bomo potrebovali tudi za izgradnjo stalnega mostu, za katerega že prav tako potekajo aktivnosti.

- **Prostorski plan z obrtno cono**

Občina intenzivno dela na čimprejšnjem sprejemu občinskega prostorskega načrta. Po večkratnem usklajevanju za spremembo namenske rabe zemljišč na območju obrtne cone na Ministrstvu za kmetijstvo in vedno dodatnih zahtevah le tega v teh dneh pričakujemo dopolnilne smernice s strani ministrstva tako, naš cilj pa je da v jesenskem času tudi sprejmemo občinski prostorski načrt. Ob sprejetju bomo pridobili 9 ha za obrtno cono, zemljišča za podružnično šolo ter zemljišče zamedgeneracijski center v Trničah.

- **Tribune v športnih parkih Prepolje in Marjeta**

Občina načrtuje izgradnjo tribun za gledalce ob nogometnih igriščih v športnih parkih v Marjeti na Dravskem polju (projektna dokumentacija je že v izdelavi) in športnem parku Prepolje, kjer načrtujemo tudi izgradnjo parkirišča, ki se bi lahko koristilo za potrebe igrišča in cerkve.

- **Fitnes studio po telovadnico OŠ Starše**

V pripravi je izdelava projektne dokumentacije za izvedbo fitnesa pod večnamensko telovadnico OŠ Starše. Ocenjujemo, da stroški ne bodo veliki, saj bomo izkoristili obstoječ prazen prostor pod telovadnico (potrebna je le ureditev čelne in talne plošče ter inštalacij).

- **WiFi – brežični dostop do interneta**

Občina načrtuje v vseh naseljih naše občine točke za brezžični dostop do internetnega omrežja. Predvidoma bodo te točke urejene ob rekonstrukciji javne razsvetljave. Za financiranje tega projekta se dogovarjamo s ponudniki internetnih storitev v naši občini, če bo mogoče pa bomo sodelovali tudi na razpisih za nepovratna sredstva.

- **Nova gasilska vozila**

Vsa štiri gasilska društva so dobila nova gasilska vozila za varni prevoz moštev. Iz občinskega proračuna je vsako gasilsko društvo dobilo 12.500 EUR.

- **Dom starostnikov**

Občina Starše, Mestna Občina Maribor, Občina Hoče – Slivnica in Občina Duplek smo z Domom pod gorco podpisali pismo o nameri o skupni prijavi razpis Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za podelitev koncesije za opravljanje institucionalnega varstva starejših. V Staršah bomo po uspešni pridobitvi koncesije zgradili dom za 50 oseb.

Projektov in načrtov za to in prihodnja leta imamo še veliko. Na nekaj razpisov smo prijavljeni tudi skupaj s sosednjimi občinami. A o tem več v Novicah, ki jih redno izdajamo vsak teden.

Spoštovani!

Vsem občankam in občanom občine Starše čestitam ob dnevu državnosti. Želim vam prijetne poletne dni, našim najmlajšim pa brezskrbne in igrive počitnice.

Vaš župan
Bojan Kirbiš

OBČINA ALI KRAJEVNI URAD

Avtorica: **Katarina Trstenjak**

V pritličju zgradbe Občine Starše v Staršah deluje krajevni urad Starše, ki je izpostava Upravne enote Maribor. V krajevnem uradu lahko občani uredijo nekatere zadeve v pristojnosti upravne enote, na primer vse potrebno za osebno izkaznico, potni list, prijavo in odjavo stalnega in začasnega prebivališča, se prijavijo za poroko … Še vedno veliko občanov zmotno misli, da sta občina in krajevni urad ena ustanova in da lahko osebno izkaznico uredi na občinski blagajni, položnice pa plačajo ob izdelavi potnega lista. Zato smo se odločili, da vam nekoliko pojasnimo pristojnosti in naloge obeh ustanov.

Upravna enota (UE) je teritorialni organ državne uprave, ki izvaja dekoncentrirane naloge državne uprave. To so naloge, ki se nanašajo na delo s strankami, vodenje upravnih postopkov in izdajanje upravnih odločb (lokacijska dovoljenja). Upravne enote vodijo tudi številne evidence in na podlagi le-teh izdajajo različna potrdila. Upravnih enot je 58, ki so bile ustanovljene na sedežih in za območja nekdanjih občin.

Uprano enoto vodi načelnik upravne enote, ki ga imenuje vlada na predlog ministra, pristojnega za upravo. Upravna enota ima notranje organizacijske enote, to so oddelki. Lahko pa ima tudi svoje izpostave za področja, ki jih je potrebno vsakodnevno opravljati (matični urad, potne liste, osebne izkaznice). Upravna enota je podrejena ministrstvom. Ministrstva, vsako na svojem delovnem področju, dajejo napotke in strokovno pomoč pri delu (okrožnice, navodila), obvezna navodila, ki jih upravne enote morajo upoštevati, spremljajo delo upravne enote, nadzirajo izvrševanje njenih nalog, naložijo opravljanje določenih nalog v okviru pristojnosti upravnih enot, odločajo o pritožbah zoper odločbe upravnih enot. Za vse naloge, ki jih je treba opravljati dekoncentrirano, se mora državna uprava teritorialno organizirati. Do konca leta 1994 (do reforme javne uprave) so te naloge v največji meri izvajale občine. Te so v glavnem nastopale kot podaljšana roka države. To ni veljalo za vse naloge državne uprave. Ob koncu leta 1994 so nastale nove občine, in sicer kot lokalne skupnosti, ki skrbijo za lokalne zadeve. Lokalna samouprava pomeni samostojno urejanje in reševanje življenjskih potreb prebivalstva v določenih, praviloma ožjih krajevnih okvirih, v obliki organizirane, od države avtonomne oblasti. Za razliko od državne uprave, za katero so značilna hierarhična ureditev, podrejenost nižjih organov, centralizacija, racionalnost in učinkovitost, so za lokalno samoupravo značilne avtonomija in samostojnost, decentralizacija in demokracija. Za samoupravo sta značilni pripadnost in zavest o usodni povezanosti med prebivalci lokalne skupnosti, za upravo za racionalnost in strokovnost pri izvajanju pooblastil državne uprave. Organi ožjih in širših lokalnih skupnosti dobivajo mandat od ljudstva, to je prebivalcev z neposrednimi volitvami, ne pa od države. Občina obsega naselja ali več naselij, ki so povezana s skupnimi potrebami in interesi prebivalcev. Občina se sicer ustanovi z zakonom, vendar po prej opravljenem referendumu, s katerim se ugotovi volja prebivalcev na določnem območju. Delovno področje občine je z ustavo opredeljeno dokaj ozko, saj sodijo v pristojnost občine le lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in zadevajo samo prebivalce občine. Po ustavi lahko država z zakonom prenese na občino opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, če za to zagotovi tudi sredstva. Glede teh nalog nadzoruje država ne le zakonitost, ampak tudi primernost in strokovnost delovanja občinskih organov. Posebnost ustavne ureditve v Sloveniji je, da je takšen prenos posameznih nalog državne uprave vezan na predhodno soglasje občine. Po ustavi se občina financira iz lastnih virov, občinam pa je država dolžna zagotoviti sredstva, vendar le v primeru, če gre za slabše gospodarsko razvite občine in če le-te izpolnjujejo z zakonom opredeljena merila za pridobitev dodatnih sredstev. Smisel nastanka občin je, da uspešno zadovoljujejo potrebe svojih prebivalcev in izpolnjujejo druge naloge, ki so jim poverjene v skladu z zakonom.

Vir: Strojin, Senčur: Razmerje med upravno enoto in občino (diplomsko delo), 2003

Krajevni urad v Staršah od 1. junija do 13. septembra 2013 obratuje po poletnem delovnem času, in sicer le ob petkih od 8. do 9.30 ure in od 10. do 13. ure.
Prosimo za razumevanje.

POPLAVE V LETU 2012 IN PRORAČUNSKA REZERVA

Avtorica: **Milena Ule**

V začetku meseca novembra 2012 so Občino Starše prizadejale poplave, ki so mnogim našim občanom povzročile med drugim tudi materialno škodo. Pri sanaciji je pomagala v okviru zakonskih možnosti tudi naša občina. Občine morajo namreč v skladu z veljavno zakonodajo v okviru področja proračunske porabe Intervencijski programi in obveznosti oblikovati sredstva rezerv, ki so namenjena za odpravo posledic naravnih nesreč, kot so npr. potres, poplave, suša, pozeba, zemeljski plaz, ipd. To pomeni financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih in ekoloških nesreč v skladu z 48. členom Zakona o javnih financah.

In kako je naša občina pomagala pri sanaciji posledic poplav?

Občinski svet je na svoji 14. seji 21. 11. 2012 na predlog župana sprejel Odlok o uporabi proračunske rezerve za leto 2012 v višini 30.000,00 EUR. V skladu s 3. točko tega odloka so se v letu 2012 porabila sredstva iz proračunske rezerve v višini 19.307,52 EUR. Pretežna večina sredstev je bila izplačana občanom v obliki denarnih sredstev kot solidarnostna pomoč, ostalo pa v obliki nabave vreč, škornjev, plinskega grelnika, peska ipd.

Kriterije za razdelitev sredstev je določila posebna komisija na podlagi pregleda in ocene škode na terenu, ki je na podlagi zgoraj omenjenega odloka izdala Sklep o razdelitvi sredstev proračunske rezerve za leto 2012.

Aktivnosti porabe sredstev rezerv (do 31. 5. 2013) - poplave so se namreč nadaljevale tudi v letu 2013 – je znašala 30.320,96 EUR. V tem znesku so zajete solidarnostne pomoči občanom ter stroški sanacije poplavljenih območij.

Razen občinskega vira (sredstev rezerv) so prispele na občino donacije v skupni višini 6.135,00 EU; gre za namenska sredstva, namenjena za odpravo posledic poplav v letu 2012 in se bodo v skladu s tem porabila v letu 2013. Največji znesek v okviru donacij smo prejeli od kraja Struge, in sicer v višini 4.685,00 EUR – prispevki njihovih krajanov za Občino Starše ter Občine Kočevje v višini 1.000,00 EUR.

S strani države v letu 2012 nismo prejeli nepovratnih sredstev. Te aktivnosti v obliki zahtevka za povrnitev intervencijskih sredstev v poplavah novembra 2012 potekajo v letu 2013.

VEČJE INVESTICIJE, KI NAS ŠE ČAKAJO V LETOŠNJEM LETU

Avtor: **Bojan Grus**

Energetska sanacija OŠ Starše

Občina Starše je tik pred zaključkom za izbiro izvajalca za izvedbo Energetske sanacije OŠ Starše. V okviru te naložbe bomo dodatno izolirali fasado in ploščo proti podstrešju oz. strehi ter zamenjali okna na severnem traktu naše OŠ. V starem delu šole bomo izvedli rekonstrukcijo kotlovnice, kjer bomo iz ogrevanja na kurilno olje prešli na ogrevanje z bio maso (sekanci), izvedli pa bomo tudi toplotno izolacijo na plošči na podstrešju. V celi šolo bomo namestili termostatske radiatorske ventile, hidravlično uravnovesili sistem ter vgradili nove obtočne črpalke s frekvenčno regulacijo. Takšna sanacija kotlovnice in toplotne podpostaje bo omogočila tudi racionalnejše koriščenje viška geotermalne energije iz toplotne postaje v telovadnici in vrtca Starše. Posodobili bomo tudi razsvetljavo OŠ Starše.

Za ta dela smo pridobili 267.280,03 EUR nepovratnih sredstev Evropske unije iz Kohezijskega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Trajnostna raba energije«, prednostne usmeritve »Energetska sanacija javnih stavb«.

Obnova ceste LC386020 – Zlatoličje - Starše

Lokalno cesto LC 386020, ki poteka od Rošnje do Zlatoličja, smo v Rošnji in Staršah že obnovili po gradnji kanalizacijskega omrežja, tako nam je v letošnjem letu ostal še del, ki poteka od igrišča v Staršah do igrišča v Zlatoličju. Ta del ceste poteka po poplavnem področju, zato so ga mnoge poplave že močno načele – zaradi razmočenega spodnjega ustroja je popokal tudi asfalt. Posebej je bilo to opaziti po zadnjih jesenskih poplavah. Obnova lokalne ceste LC 386020 pod ID 249885 je vključena v Program odprave posledic neposredne škode zaradi poplav med 4. in 7. novembrom 2012 z izhodišči za izvedbo programa v letu 2013 - z upoštevanim prioritetnim vrstnim redom za leto 2013. Obnova ceste bo sofinancirana iz proračuna RS za leto 2013 v višini 40.000,00 EUR – oddaja del je v teku.

Izgradnja pločnikov v naselju Trniče

V naselju Trniče bomo od severnem delu lokalne ceste LC 386010 v dolžini 830 m zgradili pločnik v širini 1,50 m (na nekaterih mestih bo pločnik zožen, saj je širina cestnega sveta premajhna), na območju gmajne pa bo pločnik nekoliko odmaknjen od cestišča in bo širok 2,00 m. V območju avtobusnega postajališča bo izveden pločnik obojestransko in bo širok 3,00 m. Pločnik bo protiprašno utrjen – asfaltiran, od vozišča ločen z betonskim robnikom višine 12 cm, urejeni bodo uvozi za cestne priključke in stanovanjske hiše. Postavljena bo ustrezna prometna signalizacija in urejeno odvodnjavanje cestišča ter pločnika. Dela bomo izvajali v letu 2013 in 2014, ocenjena vrednost del je 340.150,67 EUR. Pridobili smo dodatna sredstva iz proračuna RS v skladu s 23. členom Zakona o financiranju občin v višini 145.078,00 EUR. V pripravi je razpisna dokumentacija za objavo javnega naročila.

Obnova javne razsvetljave

Obnovo cestne razsvetljave izvajamo v okviru dveh projektov:

- Implementacija naprednih tehnologij varstva okolja in kreativno raziskovanje na prostem (OCR), ki ga izvajamo s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru OP Slovenija – Madžarska. Pridobili smo 258.706,80 EUR nepovratnih sredstev, celoten strošek pa je ocenjen na 299.729,15 EUR. V okviru te operacije bomo zamenjali 376 uličnih svetilk s svetilkami z led tehnologijo in centralnim brezžičnim upravljanjem in nadzorom – v pripravi je razpisna dokumentacija za objavo javnega razpisa na portalu javnih naročil.
- Energetsko učinkovita prenova javne razsvetljave v Občinah Ruše, Kozje, Starše in Dobrova – Polhov Gradec, ki v naši občini predvideva zamenjavo še preostalih 210 svetilk prav tako s svetilkami z LED tehnologijo. Vrednost nepovratnih sredstev iz proračuna RS je 30.813 EUR, skupna vrednost investicije znaša 83.103,00 EUR. Izbira izvajalca za ta del obnove je v zaključni fazi. Postopke izbire vodi Občina Ruše, ki je vodilna partnerka, saj smo morale občine združiti svoje projekte, da smo lahko na razpisu za nepovratna sredstva sodelovali.

Igrišče z umetno travo v Staršah

Izgradnjo večnamenskega igrišča za nogomet, odbojko, košarko in rokomet načrtujemo pod OŠ Starše. Velikost igrišča bo 20 x 40 m, z odbojno in varovalno ograjo ter opremo za nogomet oz. rokomet, odbojko in košarko. Urejena bo tudi razsvetljava igrišča. Igrišče pa bo zaradi nevarnosti poplav tudi nekoliko dvignjeno. Umetna trava (zgornji ustroj) je narejena iz vlaken, ki so vtkana v hrbtišče. Linije posameznih igrišč se lepijo in so različnih barv. Ker gre za večnamensko športno igrišče za nogomet, rokomet, košarko in odbojko je najbolj primerna trava višine 20 mm, polnjena s peskom. Takšna trava ima dober odboj za večino športov. Za izvedbo igrišča smo pridobili tudi nepovratna sredstva Fundacije za šport v višini 21.656,00 EUR, celotna investicija pa je ocenjena na 92.519,34 EUR.

Kanalizacijski priključki v naši občini

Kanalizacijske hišne priključke izvaja naše podjetje Gradnje Starše, d.o.o., z dvema skupinama. Trenutno dela izvajamo v naselju Starše. Do sedaj je skupno priključenih nekaj več kot 800 gospodinjstev. Od tega so Gradnje Starše, d.o.o., izvedle preko 400 priključkov. Dela bodo nadaljevali po planu v Rošnji in Loki.

Občina Starše zbira ponudbe za drugo fazo sekundarne kanalizacije v Loki, Rošnji in Staršah. S tem delom bi zaključili celotno omrežje. Ta faza izgradnje obsega 6,82 km cevovodov in 9 črpališč ter bo omogočila priključitev 170 gospodinjstev. Ocenjena vrednost je 1.600.000,00 EUR. Tudi za ta del bomo koristili nepovratna sredstva Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, vendar zadnji (7. razpis) še ni bil objavljen.

Ob tem se po poskusnem obratovanju pričenja vgradnja individualnih kanalizacijskih hišnih črpališč. Trenutno se vgrajuje črpališče v Zlatoličju, nato se bodo tudi v ostalih krajih občine.

Zbirni center Zlatoličje

V zbirnem centru Zlatoličje smo pričeli z obnovo nadstrešnice. Izvajalec del je Medved Matjaž, s.p., iz Starš. Ponovno postavitev nadstrešnice smo zagotovili s sredstvi iz zavarovanja objekta, potem, ko je bila prvotna nadstrešnica podrta v neurju ob koncu lanskega leta. Dela potekajo po planu in bodo predvidoma zaključena do avgusta letošnjega leta.

NAGRADE IN PRIZNANJA OBČINE STARŠE

Avtorica: **Terezija Mohorko**

Komisija za priznanje je na svoji 3. redni seji, dne 10. aprila 2013, obravnavala predloge Komisije za nagrade in priznanja Občine Starše. Občinski svet je na 16. redni seji dne 17. 4. 2013 potrdil predloge za prejem plaket Občine Starše.

1. PLAKETO S SREBRNIM GRBOM OBČINE STARŠE sta prejela:

- **Jože Ekart in**
- **Ignac Auer.**

JOŽEF EKART

Jože Ekart iz Prepolj je že več deset let aktiven na področju kulture in športa v naselju Prepolje in tudi širše.

Bil je ustanovitelj in predsednik Kulturnega društva »Urška« od leta 1999 do leta 2009, ustanovitelj in predsednik KUD »Ptičica«, ustanovljenega leta 2005, od leta 2012 dalje je član Društva slovenskih pisateljev in pesnikov pod vodstvom Mete Ravnik. Letos bo izdal svojo pesniško zbirko.

V svoji bogati kulturni aktivnosti je deloval kot organizator in igralec številnih dramskih iger in komedij, ki jih je predstavilo Kulturno društvo »Urška«.

Slednje je pod njegovim vodstvom v letih od 2001 do 2004 organiziralo gledališki festival pod nazivom »Vesele urice«, kjer smo lahko občani uživali ob gledanju imenitnih komedij. Zato, da je Občina Starše postala prepoznavna preko televizijskih ekranov, gre največja zasluga prav Jožetu Ekartu. Od leta 2000 dalje je preko Kulturno glasbenega društva »Ptičica« glavni organizator in sovoditelj vsakoletne prireditve »Polje, kdo bo tebe ljubil«, ki je med televizijskimi gledalci po vsej Sloveniji izjemno priljubljena, saj ima povprečno gledanost po podatkih TV Slovenija 250.000 gledalcev. Boljše promocije Občine Starše preprosto ni.

Da imamo občani Občine Starše možnost kulturnega življenja, gre prav tako velika zasluga gospodu Jožetu Ekartu, ki že od leta 2006 omogoča preko Kulturnega društva »Urška« vsakoletni abonma, ki vključuje skupaj deset kulturnih in glasbenih prireditev s številnimi zunanjimi izvajalci.

Aktiven je tudi na področju humanitarnih dejavnosti, saj je že od leta 1995 vse do danes v okviru Kulturno glasbenega društva »Ptičica« glavni organizator dobrodelnega koncerta v mesecu decembru, katerega izkupiček je namenjen socialno šibkim družinam v Občini Starše. V zadnjih letih ta koncert pridobiva na izjemni kakovosti slovenskih izvajalcev narodno-zabavne in zabavne glasbe, za kar zaslužen predvsem Jože Ekart, ki sodeluje s številnimi slovenskimi glasbenimi izvajalci. Za njihove brezplačne nastope na tej prireditvi jim vrača z nastopi ansambla »Ekart«. Glas Občine Starše in slovensko pesem je že nekajkrat ponesel v širni svet, saj je z narodno-zabavnim ansamblom »Ekart«, katerega vodi vse od njegove ustanovitve v letu 1974, obiskal naše rojake v Ameriki, Kanadi in Avstraliji ter drugih državah zahodne Evrope.

Na področju športa je aktiven od leta 1976, v obdobju od leta 1976 do leta 1986 pa je bil predsednik Športnega društva Prepolje.

V času njegovega predsedovanja temu društvu je uspešno potekala izgradnja športnega igrišča. V tem času je bilo športno društvo Prepolje poleg klasičnih športnih iger (nogomet ...) organizator kmečkih iger in iger brez meja, kjer je sodeloval znani televizijski obraz Mito Trefalt.

IGNAC AUER

Ignac Auer iz Zlatoličja je v gasilske vrste stopil že leta 1963, in sicer v Gasilsko društvo Hajdina, kjer je odraščal. Ker ga je življenjska pot popeljala v Zlatoličje, se je včlanil v Gasilsko društvo Zlatoličje. Vajen dela na gasilskem področju je aktivno pristopil in opravljal najzahtevnejše naloge na področju operativnega dela gasilcev v društvu. Leta 1978 je prevzel funkcijo glavnega strojnika v društvu. Pod njegovim vodstvom je na strojniškem ter tehniškem področju in odnosu do gasilske tehnike zapihal nov in povsem svež veter. Prav njegova vnema in odnos do gasilske tehnike sta to področje v Gasilskem društvu Zlatoličje povzdignila na zelo visok nivo. Oprema je odlično vzdrževana in vedno pripravljena za uporabo.

Prav njegov odnos do gasilstva in volja po pomoči sočloveku je bilo vodilo, da je leta 1993 postal poveljnik gasilskega društva in s tem prevzel veliko odgovornost za operativno delo v gasilstvu. Delo poveljnika je opravljal vse do leta 2013, torej celih 20 let. V tem obdobju se je zgodilo marsikaj, in sicer od opremljanja društva z osebno zaščitno opremo, skupinsko opremo ter seveda tudi nabava gasilskih vozil, čolna itd. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da je Ignac Auer kot ključna oseba sodeloval in odločal o opremljanju društva. Prav tako je vodilno vlogo v društvu opravljal pri izobraževanju gasilskega kadra tako na operativnih vajah, raznih tečajih kot predavatelj in inštruktor, kjer je svoje bogato znanje prenašal na ostale gasilce. Kot poveljnik gasilskega društva je opravljal tudi različne naloge na višjih nivojih občinskega poveljstva in pozneje kot poveljnik Gasilske zveze Starše. Omenjeno funkcijo je opravljal med leti 2007 in 2013 ter tako s svojim zavzetim delom pomagal ne samo svojemu društvu, ampak tudi vsem ostalim društvom in organizacijam v Občini Starše in širše. Vseskozi se je tudi sam usposabljal na različnih področjih od tečaja za gasilca do višjega gasilskega častnika 2. stopnje. Opravil je kar nekaj tečajev za specialnosti, in sicer za strojnika, sodnika gasilskih in gasilsko-športnih disciplin, vodjo čolna, uporabnika radijskih postaj, tehnični reševalec, poveljnika gasilskega društva in tečaj za člane višjih poveljstev. Ignac je prav s svojim nesebičnim, poštenim delom, in voljo ter občutkom za ljudi naš vzor, gasilski organizaciji v vasi in širše v občini ter daleč naokrog pa v ponos in dobro ime.

Njegovo delo se je odražalo še na področju krajevne skupnosti, kjer je bil član Sveta KS Zlatoličje.

2. PLAKETO Z BRONASTIM GRBOM OBČINE STARŠE so prejeli:

- **Branko Kirbiš,**
- **Milena Kaučevič in**
- **Igor Robar.**

BRANKO KIRBIŠ

Branko Kirbiš se vključuje v družbeno in društveno dejavnost v občini že vse od svoje mladosti. Deloval je v mladinski organizaciji in raznih društvih. Predvsem je bil zelo aktiven v Športnem društvu Starše. Zadnjih 20 let je zelo aktiven član Lovske družine Starše in Kinološke zveze Maribor. Kot funkcionar deluje tudi v ostalih društvih in svetu Zavoda dvorane Tabor v Mariboru. Je član občinske organizacije ZB za vrednote NOB Starše.

Je nosilec programa za ohranitev divjadi v našem okolju, aktivno deluje v smeri ohranitve življenjskega prostora za divjad in ptice, kar daje ustrezen življenjski prostor ob človeku še srnjadi, poljskemu zajcu, poljski jerebici, fazanu in številnim pticam v zaščitenem krajinskem območju naše občine.

S svojim delom in aktivnostmi pripomore k razvoju in ohranitvi okolja Občine Starše. Je dobitnik številnih priznanj s področja športa in lovskih organizacij.

MILENA KAUČEVIČ

Milena Kaučevič je članica KO RK Marjeta na Dravskem polju že od leta 1998. Je krvodajalka, ki je kri darovala že 21-krat. Dva mandata je bila v krajevni organizaciji Rdečega križa Marjeta predsednica nadzornega odbora. Vrsto let je tudi članica

PGD Trniče, zadnjih sedem let kot veteranka. V Društvu upokojencev zadnjih 15 let deluje kot blagajničarka. Prav tako je članica društva Ajda. Milena Kaučevič se pojavlja v društvih na območju Občine Starše, kjer so v ospredju prostovoljstvo, humanost in pomoč sočloveku.

IGOR ROBAR

Igor Robar je umetniški vodja tamburašev KUD Ivan Lončarič Trniče vse od ustanovitve tamburaške skupine leta 2001. Kot vsestranski glasbenik je skupaj s Tonetom Lončaričem ustanovil tamburaško skupino, ki je imela na začetku 7 članov, sedaj pa orkester sestavlja 17 članov. Ker je notnega gradiva v Sloveniji malo, vse priredbe slovenskih skladb pripravlja sam. Odgovoren je za nabavo inštrumentov. Nabavlja jih na Hrvaškem v lastni režiji. Material (notni) za člane kupuje z lastnimi sredstvi.

Njegova volja in ljubezen, ki ju nameni skupini, se odražata na vseh nastopih doma in na tujem, saj so gostovali že v Avstriji, Srbiji in na Hrvaškem.

Vse zasluge, da v Trničah ponovno deluje tamburaška skupina, ker so prvi tamburaši v Trničah tamburirali že pred 2. svetovno vojno, gredo prav njemu.

3. GRB ŽUPANA so prejeli:

- **Marko Matić** za več kot 25-letno delo trenerja nogometnih ekip z območja Občine Starše. Dosega dobre rezultate, za kar mu je bila podeljena ZLATA ZNAČKA s strani Zveze nogometnih trenerjev Slovenije. Njegove ekipe dečkov, na katere prenaša svoje znanje, dosegajo dobre rezultate. Tudi posamezniki, ki jih je treniral Marko, so svoje mesto našli v dobrih klubih, saj so zelo cenjeni mladi igralci nogometa.
- **Franc Petek** za dolgoletno delo na področju požarne varnosti. Franc je od leta 1970, ko je postal član PGD Starše, opravljal najrazličnejše funkcije s področja gasilstva v občini, Gasilski zvezi Maribor, na področju regije in republike. Njegovo delo je bilo vidno na področju Krajevne skupnosti Starše.
- **Ivana Sel** za dolgoletno delo na področju društvene dejavnosti in njeno dolgoletno petje v pevskem zboru. Delovala je v dramski skupini, Društvu prijateljev mladine Starše … Veliko je doprinesla k razvoju in ohranjanju amaterske kulture v Staršah.
- **Franc DOBNIK** za dolgoletno delo na področju ribištva in gasilstva. Veliko prostovoljnega dela je vložil pri gradnji ribiške hišice in urejanju ribnika Tejek. Dela v DU Starše, DESUS, ZZB – Starše, OO RK Starše in še na mnogih drugih področjih.
- **Janez Marčič** za dolgoletno delo tako na področju humanitarnih organizacij (pomoč starejšim), kot tudi na področju turistično ljubiteljske dejavnosti. S svojim delom je nadaljeval po letu 2003, ko je prejel plaketo z bronastim grbom Občine Starše. Nagrada mu je bila spodbuda, da je z delom nadaljeval. Še vedno je aktiven pri čebelarjih in upokojencih. Skrbi za urejeno okolje okrog cerkve v Marjeti.
- **Beate Koller** je predsednica Življenjsko reševalnega društva, v katerega so vključene vse reševalne službe v sosednji Avstriji. Njeno delo se odraža na področju zaščite in reševanja. Vodi organizacijo otroške olimpijade na meddržavnem nivoju. Zaslužna je, da se otroci OŠ Starše vsako leto brezplačno udeležijo varnostne olimpijade na Dunaju.

PISNA PRIZNANJA ŽUPANA so prejeli:

- **Andrej ŽUNKOVIČ** za delo na področju športa,
- **Damijan KACJAN** za delo na področju športa,
- **Miran KUMER** za delo na področju športa,
- **Nada ORNIK** za humanitarno in drugo delo,
- **Ivan ČELAN** za podporo humanitarnim in drugim društvom.

4. PISNA PRIZNANJA KOMISIJE ZA NAGRADE IN PRIZNANJA so prejeli:

- **Mojca Rodošek** za večletno delo na področju požarne varnosti,
- **Lidija Paveo** za večletno delo na področju društvene dejavnosti,
- **Zvonka Kirbiš** za večletno delo v KUD »Ivan Lončarič« Trniče, kjer sodeluje v dramski sekciji in pevskem zboru,
- **Jožica Horvat** za večletno delo na področju društvene dejavnosti,
- **Anica Frangež** za večletno delo na področju društvene dejavnosti s področja hortikulture in turizma,
- **Dušan Majcen** za večletno delo na področju društvene dejavnosti,
- **Stanislav Gerečnik** za dolgoletno delo na področju lokalne samouprave in požarne varnosti,
- **Mirko Vidovič** za dolgoletno delo na področju lokalne samouprave, društvenih dejavnosti in požarne varnosti,
- **KUD Ivan Lončarič Trniče** za 60 let obstoja društva.

VAŠKA SREDIŠČA V MARJETI IN PREPOLJAH

Avtor: **Bojan Grus**

K ljub dolgi zimi in deževni pomladi smo pravočasno končali z gradbenimi deli pri urejanju vaških središč v Prepoljah in Marjeti na Dravskem polju.

V Marjeti pri cerkvi smo uredili tlakovano ploščad s stopnicami, otroško igrišče z igrali in parkovni del. Postavili smo še klopi, koše za smeti, stojala za kolesa in ulične svetilke ter zasadili nove grmovnice in drevesa. Na novem vaškem središču v Marjeti smo letos že organizirali proslavo in druge prireditve ob 16. občinskem prazniku.

Tudi v Prepoljah smo pred gasilskim domom uredili prireditveno ploščad s klopmi in javno razsvetljavo ter parkovni del. Pri izvedbi del, izbiri materialov in opreme je bilo potrebno upoštevati tudi zahteve Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Maribor. Občina Starše je sredstva za urejanje vaških središč pridobila na razpisu Ministrstva za kmetijstvo in okolje (Javni razpis za ukrep 322 – Obnova in razvoj vasi). Iz razpisa je zagotovljenih 85 % sredstev, 15 % pa bo občina zagotovila sama.

DNEVNI CENTER AKTIVNOSTI

Avtorica: **Irena Bone, univ.dipl.nemc. in soc.kult.**

V razvitem svetu se je v zadnjem stoletju, predvsem zaradi velikega napredka v znanosti in zdravstvu, zvišala kakovost življenja, kar omogoča doseganje visoke starosti prebivalcev. V preteklosti se starejšim ni posvečalo veliko pozornosti, večina starostnikov je živela v krogu svojcev, v razširjenih, dve ali večgeneracijskih družinah in skrb zanje so si svojci zlahka porazdelili.

Današnji tempo življenja ter odsotnost zaradi zaposlenosti pa svojcem ali skrbnikom ne dopušča dovolj časa in možnosti, da bi kvalitetno poskrbeli za starejše sorodnike, kadar so ti zaradi bolezni odvisni od njihove pomoči. Povečuje se potreba po zdravstveni oskrbi, negi, tuji pomoči in institucionalnem varstvu. V času gospodarske krize se socialnim transferjem namenja vedno manj sredstev, posledično pa se slabša kvaliteta ter možnost bivanja starejših in bolnih v okviru tradicionalnih oblik socialnega skrbstva. Prav zato so se v modernih družbenih okoljih pojavile nove oblike pomoči starejšim, ki jim omogočajo, da ostanejo čim dlje telesno, miselno in socialno aktivni, da lahko skrbijo sami zase, da čim bolj kakovostno preživljajo starost in, ne nazadnje, kar je želja večine starostnikov, da ostanejo v domačem okolju.

Ena izmed takšnih oblik pomoči starejšim so Dnevni centri aktivnosti. Vanje se vključujejo aktivni posamezniki in posameznice, ki se zavedajo, da lahko sami veliko storijo za ohranjanje telesne in psihične kondicije in ki ne želijo biti socialno izključeni ter potisnjeni na obrobje družbenega življenja. Seveda pa je odvisno od posamezne lokalne skupnosti, koliko je pripravljena prisluhniti potrebam starostnikov ter nameniti sredstva za vzpostavitev in delovanje novih oblik pomoči starejšim.

Občina Starše je med prvimi občinami v tem delu države, vsekakor pa prva na podeželju, ki je vzpostavila Dnevni center aktivnosti. Ta je odprl svoja vrata februarja letos, v stavbi nekdanjega otroškega vrtca v Marjeti na Dravskem polju. S tem je občina omogočila svojim starejšim občankam in občanom, da v sodobno opremljenih prostorih kvalitetno preživljajo prosti čas, se družijo, izobražujejo ter prenašajo znanje in izkušnje na mlajše generacije. Center je odprt vsak delovni dan in je poleg starejših namenjen vsem, ki v dopoldanskem času nimajo drugih obveznosti; torej tudi brezposelnim, v počitnicah pa tudi učencem, dijakom in študentom. V centru ponujamo različne dejavnosti, ki so za občanke in občane brezplačne, saj jih izvajajo prostovoljci iz različnih področij.

Veseli smo, da se nam je v dobrih štirih mesecih, odkar je center odprt, pridružilo že okrog 80 občank in občanov, ki dnevno ali občasno obiskujejo eno, dve ali več aktivnosti. Ponujamo začetne tečaje računalništva in tujih jezikov (angleščine, nemščine in španščine). Število tečajnikov je na posameznem tečaju omejeno, po izteku določenega tečaja pa glede na potrebe razpišemo novega. Pri vseh ostalih dejavnostih, kot so predavanja, ustvarjalne

delavnice, družabne igre, prebiranje dnevnega časopisja, vaje za urjenje spomina, klepet ob kavici, pa se nam lahko pridružite kadarkoli. V času pouka si lahko naročite kosilo iz šolske kuhinje po ugodni ceni. V toplih dnevih lahko posedite tudi na vrtu centra, pod senco starega drevesa, kjer v prihodnosti načrtujemo postavitev nekaj stojnic in vzpostavitev majhne tržnice, kjer boste lahko ob druženju ponudili ali dobili pridelke iz domačih njiv in vrtov. O dogajanju v centru vas obveščamo tedensko v občinskih novicah, predstavitev centra z aktivnostmi pa najdete tudi na spletni strani Občine Starše.

Sodelujemo z vrtcem in šolo, z Mladimi Občine Starše, z društvi v občini, tako da krepimo tudi medgeneracijsko sodelovanje. Povezujemo se z Dnevnimi centri aktivnosti v Ljubljani in Kopru, in tako delujemo tudi na medregionalnem nivoju. Postali smo primer dobre prakse na področju skrbi za starejše, saj nas vedno pogosteje obiskujejo predstavniki iz bližnjih, pa tudi bolj oddaljenih občin, ki si v svojih lokalnih skupnostih prizadevajo vzpostaviti takšne centre.

V imenu uporabnikov DCA se zahvaljujem županu, občinski upravi in svetnikom, da so omogočili vzpostavitev centra, s čimer so potrdili, da jim veliko pomeni kvalitetno družabno življenje svojih občank in občanov ter da znajo ceniti izkušnje, modrost in znanje starejših.

Drage občanke in občani, vabimo vas, da se nam pridružite, da predlagate aktivnosti, ki bi se jih želeli udeležiti ali ki bi jih želeli sami izvajati, ter tako pomagate soustvarjati program dejavnosti, ki je namenjen vam.

GRADIMO MOSTOVE MED TRADICIJO IN PRIHODNOSTJO

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Avtorica: **Katarina Trstenjak**

Občina Starše je letos v okviru 16. občinskega praznika Občine Starše vzporedno vodila tudi projekt Gradimo mostove med tradicijo in prihodnostjo (Building bridges between tradition and future), s katerim je bila uspešna na razpisu Evropa za državljane in si je finančna sredstva za pokritje projekta zagotovila iz Evropske unije. Program Evropa za državljane (EZD) je namenjen spodbujanju aktivnega državljanstva ter udeležbe državljanov oz. prebivalcev lokalnih skupnosti in organizacij civilne družbe v procesu evropskega povezovanja. Cilj programa je povezovanje ljudi iz lokalnih skupnosti po Evropi z namenom izmenjave izkušenj, vrednost in mnenj. Stalne teme programa, ki jih morajo prijavljeni projekti v čim večji meri upoštevati, so prihodnost EU in njene temeljene vrednote, udeležba in demokracija v Evropi, medkulturni dialog, blaginja ljudi v Evropi in vpliv politik EU na vsakodnevno življenje Evropejcev.

Občina Starše je na februarski rok razpisa, sklop 1.1. Srečanje prebivalcev partnerskih lokalnih skupnosti, prijavila projekt Gradimo mostove med tradicijo in prihodnostjo, ki je v Občini Starše potekal od 1. do 4. junija. V štirih dnevih se je v Občini Starše dogodkov udeležilo in izmenjalo več kot 800 državljanov iz Srbije, Italije, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Romunije in Slovenije. Vodilni partner in prijavitelj projekta

je bila Občina Starše, kot partnerske občine pa so sodelovale Občine Venzone (Italija), Preding (Avstrija), Mala Subotica, Lovas, Kolan (Hrvaška), Tirgu Bujor (Romunija), Doboj Istok (Bosna in Hercegovina), Gornji Milanovac (Srbija) in Donja Voća iz Hrvaške. V projekt so bile tako vključene vse naše pobratene občine, vključno z novo Občino Donja Voća, Občini Gornji Milanovac in Doboj Istok sta bili pri nas na obisku že ob lanski prireditvi Pozdrav jeseni, romunske partnerje pa smo poiskali preko spletnega foruma EZD-ja.

V štirih dnevih so se zvrstile številne prireditve in dejavnosti. V soboto, 01. 6. 2013, dopoldan, je ob osrednji občinski proslavi potekal Dan na vasi, kjer so starejši kosci prikazali košnjo na starodaven način, prikazani so bili tudi drugi stari običaji (pletenje vencev, košar, ljudsko petje), na ogled je bila razstava starega kmečkega orodja. Na osrednji slovesnosti v soboto sta obiskovalce na prenovljenem vaškem središču v Marjeti nagovorila zunanji minister Republike Slovenije in podpredsednik vlade Karl Erjavec ter evropski poslanec Ivo Vajgl. V nedeljo so udeleženci spoznavali načine zdravega življenja, dan so aktivno preživeli ob raznih igrah in telovadbi. Ponedeljek, 3. junij, je bil namenjen mladim, ko so med drugim na delavnici ugotavljali, kakšnega sodelovanja si med seboj želijo v bodoče. V torek pa so predvsem starejši razglabljali o spremembah pokojninske zakonodaje, načinu, kako preživeti starost. Zanimivi predavanji sta vodila Marija Pukl iz stranke upokojencev DeSUS in Matjan Cojhter direktor doma za starostnike Dom pod Gorco. Kot primer dobre prakse pa so si ogledali Dnevni center aktivnosti, ki od februarja obratuje v Občini Starše, v katerem se starostniki predvsem družijo in aktivno preživljajo svoj prosti čas.

Cilj projekta je bil in ostaja, da bi zgradili mostove med različnimi generacijami, kulturami in državami. Vsem prebivalcem je potrebno predstaviti prednosti in programe, ki jih ponuja skupna "država EU", še posebej starejšim, za katere je EU velikokrat še vedno neznanka. Verjamemo, da se bodo vezi, ki so se stkale med sodelujočimi občinami, v prihodnje še odatno obdržale in utrdile.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Avtorica: **Stanka Vobič**

Področje zdravstvenega varstva v lokalni skupnosti zajema primarno zdravstvo (dejavnost zdravstvenih domov), preventivne programe zdravstvenega varstva (spremljanje zdravstvenega stanja in aktivnost promocije zdravja) ter druge programe na področju zdravstva (nujno zdravstveno varstvo, mrliško pregledna služba).

V proračunu za leto 2013 planiramo za ta namen sredstva v višini 160.000 EUR. Sredstva namenjamo:

- Za sofinanciranje delovanja ambulante v Občini Starše 5 x tedensko.
- Za izvajanje zobozdravstvene nujne medicinske pomoči v nočnem času. Nočna dežurna zobozdravstvena služba deluje vsak dan od 20. do 24. ure. Za obisk plačajo občani mesta Maribor in ostalih občin ustanoviteljic ZD Maribor pavšal v višini 10 €, občani iz drugih občin pa v višini 25 €. Otroci pavšala ne plačajo.
- Za adaptacijo in rekonstrukcijo kletne etaže centralnega Zdravstvenega doma Maribor v prostore centralne sterilizacije in pralnice perila (delež naše občine je 2,21 %).
- Za dozidavo k zdravstvenemu domu - objekt za fizikalno in rehabilitacijsko medicino.
- Za nabavo avtobusa za odvzem krvi na terenu.
- Za otroško prehrano, ki jim jo predpiše zdravnik na recepte za dojenčke do 6-ega meseca starosti.
- Za prispevke za brezposelne osebe (2 % povprečne bruto plače v RS za oktober predhodnega leta - 30,32 EUR). S sprejetjem Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ugotavlja upravičenost za pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje Center za socialno delo, plačniki pa ostajajo občine. Prispevek plačujemo za okoli 70 oseb mesečno.
- Za stroške mrliško-ogledne službe za vse umrle, ki so imeli v času smrti stalno bivališče na območju občine ter za vse umrle, za katere ni možno ugotoviti stalnega bivališča, umrli pa so na področju občine.

• Občinska obvestila •

STARO KMEČKO ORODJE IN DELOVNI STROJI

Avtor: **Srečko Furek**

V sklopu letošnjega občinskega praznika Občine Starše smo v Zlatoličju ponovno oživili idejo o ohranjanju naše tehnične in kulturne dediščine. Domačini-zanesenjaki so zbrali nekaj k sreči še ohranjenih kosov tega orodja in delovnih strojev ter jih priložnostno razstavili.

Delovno kmečko orodje in stroji so se skozi stoletja oziroma tisočletja razvijali vzporedno z razvojem človeške družbe in v sklopu pridelave hrane na zemlji. Orodje je v prvi vrsti lajšalo težka fizična dela na poljih in travnikih in hkrati povečevalo ter izboljševalo količino oziroma kakovost pridelkov, kakor tudi poznejšo predelavo zrnja in drugih pridelkov, namenjenih za prehrano ljudi in krmo živine.

Na začetku so to bila v glavnem lesena in šele pozneje so se razvila kovinska ali vsaj s kovinskimi deli (plug, brane, grablje, vile …) utrjena orodja. Preprost kmečki človek je večino orodja naredil doma ali pa so jih izdelali domači mojstri samouki-obrtniki. Kovači, kolarji, izdelovalci suhe robe, vrvarji, pletarji so bili še ne tako dolgo nazaj nepogrešljivi za kmeta.

Ljubitelji naše narodopisne kulturne in tehnične dediščine lahko le upamo, da nam bo uspelo vsaj še nekaj časa ohraniti te primerke orodij in strojev, ki so stari tudi več že desetletij ter tudi 100 in več let, drugače jih bodo mlajši rodovi videvali le še v muzejih ali na slikah.

Priložnostno so bili razstavljeni stari, vendar dobro ohranjeni traktorji (7), ki so bili še vozni, in cela vrsta kosov starega nekdanjega kmečkega ročnega orodja, kot so cepec, kosa, vile, grablje, škopnik, enojni jarem, telege ali dvojni jarem … in nekaj strojev za delo z živino, kot so leseni enobrazdni plug, železni enobrazdni plug, okopalnik (»*rajsar*«), osipalnik (za »*ogrjavanje*«), vetrnik … Večino razstavljenega starega kmečkega orodja je za razstavljanje pripravil Srečko Furek iz Zlatoličja.

Ker so nekateri primerki starega kmečkega orodja že tako stari, da jih mladi ne poznajo ali pa sploh ne videvajo več, je prav, da jih malo opišemo ter tako ohranjamo našo kulturno in tehnično dediščino:

1.) CEPEC *(»cepe«)*

To je prastaro kmečko orodje, ki se je uporabljalo za mlačev žitaric (nekaj tednov po žetvi), da bi tako ločili zrnje od klasja in stebla (slame). Mlačev je po navadi opravljala skupina mlatičev, saj je to bilo težaško delo dva, štirje …).

Cepec je sestavljen iz dveh delov: lesenega držala (ročaj ali ročnik), na katerega je bil s pomočjo gibljivega dela (večinoma je to bilo usnje) pritrjen krajši kos grobo obdelanega trdega lesa, imenovan »*cepec*«.

Mlatilo (od tod tudi ime mlačev oziroma tudi mlatenje) se je na lesenih podih v skednju (po naše »*škegnu ali škednu*«); to so bili posebni prostori zraven hleva oziroma pod veliko kolarnico, kjer so se shranjevali vozovi in se je pod streho hranilo suho seno ali otava za živino. Na sredini prostora so na tla naložili snope, okrog njih pa so stali mlatiči s cepci in jih tako »vrteli«, da so v pravilnem enakomernem taktu z njimi udarjali po snopju – eden za drugim ali pa tudi po dva nasproti stoječa mlatiča hkrati. Z udarci so tako »stresali« zrnje iz slame. Takšno težaško delo je lahko trajalo več dni ali celo tednov. Mlatiči so hodili od kmetije do kmetije po dogovoru.

2.) ČESALNIK *(»škopnik«)*

To je staro kmečko orodje, podobno večjim lesenim grabljam. Zobje so postavljeni v dve vrsti, ki se med seboj križata. Včasih so te »grablje« uporabljali za »*česanje*« slamnatih snopov – »*škopanje*«, kar je bila osnovna priprava slame za pokrivanje streh.

V skednju nasproti velikih vrat je bilo srednje veliko »okno«, v katero se je postavil česalnik oziroma »škopnik«. Po njegovih zobeh se je vlačil snop tako dolgo, da je bil čist vseh manjših delov in listov. Ta »odpadna slama« pa je tako padala izven skednja.

3.) JAREM *(»telege«)*, enojni leseni jarem za eno vprežno žival

Enojni jarem so kmetje uporabljali predvsem za vleko lahkega kmečkega orodja na njivah, ko je živina hodila med vrstami, zasajenimi s poljščinami. Na ta način ni poškodovala poljščin, koruze ali krompirja. Pri takšnem delu je bil potreben vodič živine: rekli smo, da jo »goni«. Premožnejši kmetje so za takšno delo uporabljali konje.

4.) JAREM *(»telege«)*, dvojni ali parni – za par živali

Jarem je lesena priprava za vprego goveje živine (krav ali volov). Kmetje in kmečka gospodarstva so jarem uporabljali tam, kjer so vozili oziroma orali z voli ali (redkeje) s kravami in to vse do takrat, ko so živali pri delu zamenjali stroji.

Jarem so uporabljali oziroma poznali v vseh slovenskih pokrajinah. Največkrat so jih tudi izdelovali doma. Pogosto so jih okraševali z rezljanjem, kar naj bi izražalo neko željo po veljavi vprege in njenega lastnika.

Železni klini za »zapiranje« živine v telege oziroma jarem se imenujejo »*teležniki* (*teležjeki*)«. Fantje so jih tudi radi v tistih časih uporabljali pri pretepih.

5.) KOMAT *(»homot«)*

Komat je osnovna oprema vprežnega konja. Izumili so ga v 5. stoletju našega štetja na Kitajskem. Ta kitajski izum je pomemben predvsem zato, ker so ga oblazinili in s tem avtomatično povečali vlečno moč vprežnega konja. Komat je v osnovi sestavljen iz dveh lesenih ukrivljenih palic, imenovanih »*klešče*«, podložne blazine ali »*lajpkista*« (prisl), vse skupaj pa je povezovalo močno usnje, ki je bilo pribito ali ročno sešito z dreto ali usnjenimi trakovi. Podložna blazina ali »*lajpkist*« je bil ločljiv od samega ogrodja. Ob delu se je zaradi potenja navlažil, zato je moral voznik podlogo zamenjati, prepoteno pa osušiti. V preteklosti so podloge polnili s slamo, v novejših časih pa z volno ali žimo. Komati so bili v osnovi vedno enaki, oblika pa je bila značilna za vsako pokrajino. Tako so »*klešče*« pri nas na Primorskem barvali s črno, drugje po Sloveniji pa z rdečo ali zeleno barvo. Za delo v gozdu so lastniki konjev dali »*klešče*« še posebej okovati kovačem, da se v primeru prevelike sile pri vleki niso zlomile, saj bi tako nastala velika škoda, komat pa ne bi bil več uporaben. Komat je bil merjen v colah; tako se je vedelo, kakšen komat je potreben za določenega konja. To velja še danes. Komat za delo v gozdu je bil nedeljiv v spodnjem delu, tako da ga je moral konjar konju vedno natakniti čez glavo.

Komati so bili okrašeni z medeninastimi okraski, ki so se lepo svetili. Imeli pa so še druge dodatke, kot je etui za bič, na vrhu komata pa je bil tudi čop ali dodani okrasni trakovi.

6.) VETRNIK *(»vejalnik«)*, imenovan tudi »*bindmlin*« – iz nemščine Windmühle.

VETRNIK – VEJALNIK je staro kmečko orodje za čiščenje predvsem ročno zmlačenega zrnja, kjer je bilo potrebno dodatno ločevati plevel od zrnja.

Na internetu sem zasledil podatek, da so takšen stroj prvič izumili v Holandiji leta 1710. Izumil ga je James Meile.

V Nemčiji pa so ga začeli uporabljati leta 1783 na posestvu grofa von Hobentala. Ker je bil slovenski kmet v tistem času gospodarsko zaostal in nezaupljiv do raznih novosti, je bil prvi objavljeni nasvet o koristnosti uporabe vetrnika šele spis iz leta 1844, objavljen v Kmetijskih in rokodelskih novicah.

Vetrnik takrat ni bil poceni stroj, zato so si ga lahko privoščili le veleposestniki, mali kmetje pa so vozili zrnje k njim na čiščenje.

Za zbiranje podatkov o pravih imenih in začetkih uporabe tega orodja so bile uporabljene tudi internetne povezave in podatki iz razgovorov z domačini – poznavalci oziroma lastniki posameznega orodja ali stroja iz Zlatoličja.

Ugotavljamo, da je veliko starega kmečkega orodja in strojev, kakor tudi drugih starin za vedno izginilo iz naše sredine, ker nismo pravočasno začeli ohranjati primerkov naše kulturne in tehnične dediščine. Žal so bili odpeljani na odpade ali uničeni.

30 LET POBRATENJA Z DONJO VOĆO

Avtor: **Janez Ekart**

V soboto, 1. junija 2013, je bila Krajevna skupnost Zlatoličje gostitelj občanov Donje Voće iz Republike Hrvaške in drugih predstavnikov pobratenih občin ter delegacij iz Republike Srbije, Bosne in Hercegovine ter Romunije. Da se je to dogajalo v Zlatoličju ni naključje. Pred 30 leti, natančno 26. aprila 1983, je bila namreč v Zlatoličju podpisana Listina o pobratenju med takratno Mjestno zajednico Donja Voća in Krajevno skupnostjo Zlatoličje. Svet Krajevne skupnosti Zlatoličje je zato že konec lanskega leta razpravljal o tem dogodku in odločil, da 30 let pobratenja z Donjo Voćo posebej obeležimo in predlagamo naši pobrateni občini iz Donje Voće podpis Listine o potrditvi prijateljstva. Naš predlog je Občina Donja Voća z veseljem tudi sprejela.

Da je med nami resnično prijateljstvo, je potrdila številna udeležba naših prijateljev iz Donje Voće v Zlatoličju ob tem dogodku. Glede na informacije župana Občine Donja Voća Krunoslava Jurgca, kako hitro se daljša seznam njihovih udeležencev, ki bi želeli v Zlatoličje, smo bili malo v zadregi, ali bomo logistično sposobni sprejeti tako veliko število udeležencev. Vendar smo s skupnimi močmi v sodelovanju s PGD Zlatoličje, ŠD Zlatoličje, mladimi Zlatoličja in Društvom AJDA uspeli organizirati vse, kar je za takšno prireditev in udeležbo potrebno.

Sprejem ob prihodu naših prijateljev iz Donje Voće je bil veličasten. Prihodu treh avtobusov s 150 udeleženci občanov Donje Voće je v Zlatoličju pričakal naš spremljevalni avto s slovensko zastavo in jih popeljal skozi vas do prizorišča prireditve v športnem parku Zlatoličje. Prvi pozdrav in stiski rok je spremljala pogostitev z obloženimi kruhki in borovničevcem. Sam prireditveni prostor je bil prav tako veličasten. Ob plapolanju slovenske, hrvaške in EU zastave ter zastav Občin Starše in Donja Voća je na 8 stojnicah potekala tudi predstavitev naših kmetij Pal in Golob, Čebelarstva Lovrec, Tininega kotička, kmetije Šolar iz Marjete in društva Ajda. Stojnice kmetij in čebelarstva Lovrec so bile bogato obložene z njihovimi značilnimi dobrotami, na stojnicah društva Ajda pa je bilo možno poskusiti številna peciva, kruh in potice, ki so jih pripravile pridne roke članic društva. Na dveh stojnicah se je predstavila Donja Voća s svojimi značilnimi zagorskimi proizvodi in dobrotami.

Program našega srečanja je bil zelo pester. Glede na prireditev z naslovom Dan na vasi je poleg kulturnega programa bilo predstavljeno tudi pletenje košar, pletenje venca, ob tem pa je potekala tudi razstava starega kmečkega orodja ter strojev. TD Starše je v sklopu prireditve izvedlo tudi tekmovanje koscev ob spremljavi ljudskih godcev KUD Franc Ilec Loka Rošnja.

Kulturni program se je izvedel v dveh delih, in sicer ob prihodu naših prijateljev iz Donje Voće ter ob podpisu Listine o potrditvi prijateljstva. V prvem delu kulturnega programa je po igranju slovenske in hrvaške himne sledil pozdravni govor predsednika KS Zlatoličje Mirka Vidoviča in zatem nagovor županov Občine Starše, Bojana Kirbiša, in Donje Voće, Krunoslava Jurgca. Kulturni program so izvedli župni zbor »Ljubav i mir« Donja Voća, ansambel in folklora KUD Voća, nonet PGD Zlatoličje in mladi harmonikaš Amadej Buček. V drugem delu kulturnega programa, kjer so sodelovali isti izvajalci kot v prvem delu kulturnega programa in »Šentjanževke«, je bil slavnostni podpis Listine o potrditvi prijateljstva, ki sta jo podpisala ista podpisnika kot pred 30. leti Listino o pobratenju. S strani Mjestne zajednice Donja Voća je listino podpisal Ivan Komes, s strani KS Zlatoličje pa Janez Ekart. Oba podpisnika sta ob tej priložnosti v kratkem nagovoru poudarila pomembnost podpisane listine kot potrditev našega trdnega prijateljstva ter obudila spomine na dogodek pred 30-imi leti.

Celotno prireditev so spremljale športne igre občanov Donje Voće in KS Zlatoličje v nogometu in v gasilstvu. Program prireditve sta povezovala Aleksander Furek ter Katarina Trstenjak.

Prijateljstvo, ki sega daleč v preteklost!

Prijateljstvo med prebivalci Donje Voće in Zlatoličja sega že v leto 1976, natančno v 24. avgust 1976, s povezovanjem mladih Donje Voće in Zlatoličja. Mladinski aktiv Donja Voća je tega leta organiziral tabor v bližini Maribora in na njihovo pobudo se je začelo prijateljstvo z mladimi iz Zlatoličja. Sledila so športna srečanja v letu 1977 in 1978. Mladim so sledili gasilci in leta 1981 je bila podpisana Listina o pobratenju med DVD Donja Voća in PGD Zlatoličje. Gasilski društvi sta Listino o pobratenju obnovili s podpisom leta 2011, ki sta jo sopodpisala tudi župana obeh občin, in sicer s strani Občine Donja Voća Krunoslav Jurgec, za Občino Starše pa bivši župan Vili Ducman.

Posebej tesno je bilo sodelovanje v preteklih 30. letih med DVD Donja Voća in PGD Zlatoličje. Vzajemna pomoč obeh društev je bila vselej prisotna. Pri tem je potrebno posebej omeniti pomoč občanov Donje Voće pri gradnji 1. faze gasilskega doma v Zlatoličju, kjer so prijatelji iz Donje Voće nosili glavno breme zidarskih in tesarskih del, PGD Zlatoličje pa je gasilcem Donje Voće pomagalo pri nabavi gasilskega vozila. Stalna srečanja in udeležba na občnih zborih obeh društev pa je stalnica od začetka prijateljstva.

Krajani Zlatoličja smo ponosni, da smo zgradili temelje prijateljstva in sodelovanja z občani Donje Voće in pripomogli k podpisu Listine o prijateljstvu med Občinama Starše in Donjo Voćo, ob letošnjem občinskem prazniku Občine Starše. Upravičeno lahko trdimo, da je podpis te listine posledica vsega tega, kar se je dogajalo med prebivalci Zlatoličja in Donje Voće v preteklih 30. letih. Zato bo to prijateljstvo zagotovo trajalo še mnogo let in se še poglabljalo. Ponosni smo na kulturno predstavitev občanov Donje Voće ob proslavi letošnjega občinskega praznika Občine Starše v Marjeti, ko je njihov župni zbor »Ljubav i mir« zraven nastopa folklorne skupine KUD Voća in recitatov učencev Osnovne šole Andrije Kačića Miošića Donja Voća zapel tudi v slovenskem jeziku našo prelepo pesem »Po jezeru bliz Triglava«.

O Občini Donja Voća

Sedanja Občina Donja Voća šteje 2.844 prebivalcev po popisu iz leta 2001 in vključuje naselja Voća – Gornja in Donja, Rijeka Voćanska, Slivarsko, Budinščak, Jelovec Voćanski, Plitivica Voćanska in Fotez Breg. Znameniti spomenik narave na območju Občine Donja Voća je jama Vindija, kjer se lahko v njenem profilu ugotavlja zgodba o zemlji za 200.000 let nazaj z vindijskim neandertalcem. Prvi zapisi o Voći segajo v leto 1334, najdeni v dokumentih zagrebške nadškofije. Voća premore vrsto slikarjev naivcev in priznanih kiparjev, od katerih so nekateri samouki. Značilnost Voćancev je njihova gostoljubnost, za kar smo se prepričali tudi krajani Zlatoličja. Manifestacija, ki se je dogajala v Zlatoličju, brez sodelovanja ŠD Zlatoličje, PGD Zlatoličje, mladih Zlatoličja, društva AJDA in Občine Starše ne bi bila tako veličastna, kot je bila. Izjemnega pomena za vse to, kar se je dogajalo v Zlatoličju, je tudi vsebina prireditve, ki so nam jo popestrili naši prijatelji iz Donje Voće. Priznati moramo, da je to bil v Zlatoličju eden izmed večjih dogodkov v zadnjih letih s tako različnim programom. Zato KS Zlatoličje izreka iskreno zahvalo vsem in vsakomur, ki je dodal svoj delček v tem mozaiku prireditve. Zahvalo izrekamo vsem nastopajočim, vsem, ki so s svojimi stojnicami obeležili ta naš veliki dan in vsem tistim, ki na prireditvi niso bili v ospredju, vendar so s svojo pomočjo pri organizaciji in izvedbi prireditve nosili pomembno breme za njeno izvedbo. Zahvala gre tudi županu Občine Starše Bojanu Kirbišu in županu Donje Voće Krunoslavu Jurgcu, ki sta z velikim razumevanjem podprla prireditev v Zlatoličju.

Poštovani prijatelji iz Općine Starše,

Slobodan sam Vam se zahvaliti na izuzetnom prijemu u subotu 01.06.2013. godine koji ste nam priredili u sklopu Vašeg Dana Općine. Zahvalu molim primite u moje osobno ime, kao i u ime cijele Općine Donja Voća.

Posebno mi je drago da je Vaš Župan g. Kirbiš uvidio koliko znači našim mjestima Donja Voća i Zlatoličje prijateljstvo i bratimljenje koje traje već 30 godina, i na tome mu iskrena hvala. Zahvaljujem se i g. Ekartu koji je okupio vrijedne i poštene žitelje Zlatoličja te organizirao program koji će zauvijek ostati u našim srcima i sjećanjima. Riječi zahvale i ponosa na naše bratimljenje jako je teško izreći u par riječi zato još jednom svima iskreno i puno hvala na svemu što smo do sada napravili, na organizaciji našeg jubileja te unaprijed hvala na svemu onome što ćemo zajedno raditi.

Na kraju moram još jednom spomenuti meni jako dragu misao koju je izrekao naš poznati pjesnik Antun Gustav Matoš, po kojem naša Područna škola u Gornjoj Voći nosi ime. Ta misao je upravo ono najbolje što može opisati našu dugogodišnju suradnju te će vrijediti i nadalje a glasi ovako: „Postati čovjek je ljepše nego postati kralj".

Zato dragi moji prijatelji sve dok ima ovako dobrih i plemenitih ljudi, kao što je naš brat Janez Ekart, kao što je župan g. Bojan Kirbiš, kao što su žitelji Zlatoličja i cijele Občine Starše, mi nemamo nikakvu bojazan za naše prijateljstvo i bratstvo. Naša mjesta, općine, države i uskoro našu zajedničku EU čine ljudi i oni su osnova svega. Dobri i pošteni ljudi osnova su, ali i razlog funkcioniranja naših općina i svega onog što one predstavljaju.

I zato budimo i dalje pravi ljudi, radimo zajedno na korisiti naših mjesta, općina, naših država. Veselimo se suradnji sa Vama te Vas sve skupa lijepo pozdravljam i ponavljam da je u našoj Općini svatko dobrodošao, a posebno mjesto uvijek će imati žitelji naše drage Općine Starše.

S poštovanjem,
Krunoslav Jurgec
Načelnik Općine Donja Voća

LOKALNI FEVDI, SLOVENSKA CENTRALIZIRANOST IN BITKA ZA STARO PRAVDO

Avtor: **Matija Stepišnik, Večer**

Za bolj plastično sliko občinske lokalne samoupravne geografije po slovensko najprej nekaj številk in dejstev: država ima ta hip 212 občin in 211 županov (Ankaran je še v ustanavljanju), 3397 je občinskih svetnikov, 48 občin je finančno samostojnih, 162 pa jih je bilo prejemnic 167 milijonov solidarnostne izravnave, ki se preliva od finančno samostojnih k finančno nesamostojnim občinam. Skupni občinski dolg je bil 2011 624 milijonov evrov, javnih občinskih podjetij pa še 181 milijonov. Leta 1994 je bila v Sloveniji uvedena lokalna samouprava in takrat smo namesto dotedanjih 62 komun dobili 147 občin, vsake naslednje lokalne volitve pa so kot po pravilu sprožile še dodatne valove nastanka novih in novih občin.

Zvesti občine in slovensko lokalno samoupravo na gole številke, ki nedvomno govorijo o tem, da so se občinski in občinarski aparati preveč razrasli in razlezli, da se je država tudi na ta način razdrobila, bi bilo preveč enostavno zanikanje, da je nova občinska konfiguracija mnogokje prinesla tudi napredek. Predvsem pa bi občine morale biti in kje tudi so predvsem ljudje, življenje, družbeni razvoj in ne v prvi vrsti upravne strukture, ki izpoljujejo svoje birokratske naloge. A nenehno naraščanje števila občin kaže, da so to logiko poganjali tudi predvsem posamični politični ali celo ozkostrankarski interesi, prek katerih so politične stranke tlakovale pot do vpliva, zmag tudi na nacionalnih volitvah, do služb in projektov za svoje podpornike ter finančne zaslombe za vse to. Marsikje so občine postale kot središče klientelizma, uslugarstva, domačijskega poslovanja, v katerem ni bilo nadzora in transparentnosti. Tudi župana največjih mest v državi, zdaj že nekdanji prvi mož Maribora Franc Kangler in ljubljanski župan Zoran Jankovića sta se zapletla v korupcijske afere, ki so ob seriji razkritij, preiskav tudi v manjših občinah nakazali stranpoti slovenske občinskega ustroja. V vsakem primeru pa bi bilo nevarno posploševati iz nekaterih domnevno spornih primerov kar na ves slovenski občinski zemljevid.

In enako, kot so občine rasle na političnointeresni pogon, se je sedaj z istimi ozadji tudi pojavila ideja njihovega črtanja in ukinjanja. Minister za notranje zadeve in javno upravo Gregor Virant je prišel v javnost s predlogom, da bi ukinili občine z manj kot 5000 prebivalci. Kar pomeni, da bi jih ostalo 102. A problem tega predloga je, da gre napovedan manever v smer izrazite centristične logike, ki je zelo verjetno tudi ustavnopravno sporna. Obenem pa ne temelji na resnih analizah in strategiji, na podlagi česar bi lahko ovrgli strah, da ne gre za dodatno centraliziranje države, v kateri je, to so fakti bruti, velika večina kapitala, tako finančnega kot človeškega, koncentrirana v Ljubljani oziroma osrednji Sloveniji. Zaradi finančne krize je trenutno pač nujno, vendar hkrati kdaj tudi populistično varčevanje, iskanje rezerv. Ne le, da se je Virant tudi zaradi nedodelanosti in nepremišljenosti predloga zaletel v županisko-občinarski lobi, ampak je tudi pokazal, da pri nas nismo sposobni najprej odpreti realne in racionalne, strokovne (!) javne razprave, kjer bi se odpovedali strankarskih interesov in bi ob prevladi argumentov, racionalnosti, na koncu lahko pomenila tudi temelj težkih političnih odločitev. Na Danskem je šest let trajalo, da so 270 občin skrčili na 96. Občin je pri nas preveč, o tem ni dvoma, toda to ne more biti alibi za »črtanje počez«. Lokalno samoupravo, njen koncept in vlogo znotraj državnega ustroja bi bilo potrebno vnovič premisliti v temelje, predvsem pa tudi kako narediti občinsko upravljanje učinkovitejše in bolj transparentno, kako torej ukiniti pašnike lokalnopolitičnih partikularnih interesov, ki ljudem ne prinašajo nič, razen dodatnih stroškov. Na rešeto bi bilo spet treba postaviti pristojnosti, naloge in predvsem tudi financiranje. Ministrstvo za finance za skoraj nima nobenega nadzora nad poslovanjem in porabo sredstev v občinah, kar je v kriznem času povsem nevzdržno. Po 20 letih nove dobe slovenske lokalne samouprave je primeren čas, da se opravi temeljito revizijo prednosti in napak sistema.

FRANCI NAŠ POVELJNIK JE

Avtorica: **Katarina Trstenjak**

25. maja je v Kopru potekal kongres Gasilske zveze Slovenije (GZS), ki je bil za našo občino še posebej slovesen, saj je bil na kongresu za poveljnika GZS za obdobje petih let izvoljen naš občan Franci Petek iz Starš. Dosedanji poveljnik Matjaž Klarič je bil imenovan za častnega poveljnika GZS, na kongresu pa so izvolili tudi novega predsednika, Jošta Jakšo iz Ljubljane. Da prihaja novi poveljnik GZS iz vrst naših gasilcev, niti ne preseneča preveč, saj je znano, da je gasilstvo v naši občini močno in vsestransko dejavno. A kljub temu gre za veliko priznanje dosedanjemu delu in angažiranosti Francija Petka na področju gasilstva.

Najprej iskrene čestitke ob izvolitvi. Za tiste, ki niso tako vešči v gasilstvu, najprej uvodno vprašanje, kaj so pravzaprav naloge poveljnika GZS.

Naloge poveljnika so opredeljene v Posebnih pravilih gasilske službe:

- sodeluje pri vodenju intervencij pri večjih požarih, naravnih in drugih nesrečah;
- skrbi za povezanost gasilstva v sistemu zaščite in reševanja;
- daje predloge in mnenja o opravljanju strokovnih nalog gasilstva v državi;
- sodeluje z gasilskimi poveljstvi sosednjih in drugih držav;
- je član Štaba Civilne zaščite RS;
- sklicuje in vodi poveljstvo GZS;
- odgovoren je za izvajanje operativnih nalog GZS;
- sodeluje pri izdelavi strokovno-tehničnih nalog in analiz s tega področja;
- sodeluje z regijami pri organiziranju in načrtovanju operativnih nalog in načrtovanja specialne gasilske tehnike;
- vodi vaje in nastope (tekmovanja, parade …), organizirane na ravni države;
- sodeluje in usmerja delo na področju strokovnega in psihofizičnega usposabljanja operativnih gasilcev na ravni države;
- predseduje tekmovalnemu odboru na tekmovanjih, ki jih organizira GZS;
- organizira in vodi tudi druge strokovno-tehnične naloge, za katere ga pooblastijo organi GZS;
- vodi izdelavo analiz velikih oziroma katastrofalnih požarov v državi ter naravnih in drugih nesreč.

Kaj bo torej v praksi vaše delo?

Moje delovno mesto bo na sedežu GZS v Ljubljani. Zraven že vseh naštetih nalog opravljam tudi naloge vodje strokovne službe, sodelovanje v različnih komisijah. Sem vezni člen med gasilci in državo.

V zadnjem času so pri nas precej pogoste poplave, kjer so zmeraj angažirani tudi gasilci. Kakšna je vloga poveljnika pri takšnih intervencijah?

Poveljnik GZS se vključi ob večjih požarih ali drugih nesrečah, tudi ob poplavah. Predvsem takrat, ko je potrebna pomoč iz drugih regij oziroma je aktiviran državni načrt, kar pomeni, da država pokrije stroške intervencije.

Kako to, da ste se odločili kandidirati za to funkcijo?

Odločitev ni bila lahka, saj se zavedam odgovornosti in pomembnosti te funkcije. K odločitvi je najbolj vplivala podpora in nagovarjanje ljudi iz praktično vse Slovenije, še preden se je kandidacijski postopek začel.

Kaj vam bo predstavljalo največji izziv ob opravljanju te funkcije?

Imeti dober operativen kader – operativnega gasilca, ki je vedno pripravljen pomagati ljudem v nesreči. Želel bi, da ta operativni gasilec dobi ustrezni status v naši družbi.

Kaj bo vaš prvi cilj in največji izziv v tem 5-letnem mandatu? Kaj je treba v gasilstvu izboljšati, spremeniti?

Težko govorimo o prvem cilju, najpreprostejši odgovor bi bil imeti zadostno število dobrih operativnih gasilcev, da pa lahko to dosežeš, je potrebnih veliko stvari (zakonodaja, izobraževanja, ustrezna zaščitna oprema, tehnika …), ki morajo teči vzporedno. Spremeniti oziroma izboljšati bo treba veliko stvari, saj brez sprememb ni napredka. Ena od prvih nalog bo sestava komisij, saj si v komisijah želim ljudi, ki so najboljši na posameznih področjih, ti pa bodo tudi nosilci sprememb.

Kakšna je vaša vizija za GZS v prihodnjih petih letih?

Želim si močno, vplivno in predvsem spoštovano gasilsko zvezo.

Sedež GZS je v Ljubljani. Se boste vsak dan vozili v Ljubljano ali bo mogoče nekatere naloge opravljati tudi od doma?

Naloga poveljnika je, da je med ljudmi, zato bom veliko dela opravljal na terenu. Ob sodobni tehniki se da marsikaj narediti tudi doma, zato upam, da mi ne bo potrebno vsak dan v Ljubljano.

Kakšna je bila do sedaj vaša pot v gasilstvu? Katere funkcije ste do sedaj opravljali, kdaj ste se srečali z gasilstvom?

Z gasilstvom se tako rekoč srečujem že od kar se spomnim, saj izhajam iz gasilske družine. Oče je bil dolgoletni funkcionar. Prav njemu se moram zahvaliti, da sem danes poveljnik GZS. Leta 1970 sem kot pionir vstopil v PGD Starše. Opravljal sem tudi različne funkcije na različnih nivojih. Bil sem poveljnik PGD Starše, predsednik PGD Starše, podpoveljnik GZ Maribor, poveljnik občinskega poveljstva občine Starše, poveljnik GZ Maribor, poveljnik GZ Starše, namestnik regijskega poveljnika, član predsedstva Gasilske zveze Slovenije, član UO Gasilske zveze Slovenije in predsednik Regijskega sveta mariborske regije.

Zraven naštetega sem delal ali še delam v različnih komisijah na nivoju GZS: član komisije za informatiko, preventivo, vzgojo in izobraževanje in komisije za tekmovanja.
Sem tudi član programskega sveta Gasilske šole.

Kakšni so pogoji za zasedbo takšne funkcije?

Pogoji za poveljnika GZS so opredeljeni v Posebnih pravilih gasilske službe in Statutu GZS. Da lahko kandidiraš, moraš imeti ustrezno splošno izobrazbo (VII. stopnjo) in gasilski čin (visoki gasilski častnik). Da postaneš kandidat na kongresu, moraš dobiti še podporo 20 % gasilskih zvez, ki so podporo oddale (imamo jih 120).

Kakšni so vaši čini, kaj pomenijo?

Imam čin visoki gasilski častnik II. stopnje, kar je najvišji čin v GZS. Čini predstavljajo gasilsko znanje, osnovni čin pridobiš z ustreznim usposabljanjem, stopnje pa s stažem.

Na koncu me zanima še, kaj pomeni za naša domača društva, da je poveljnik iz naših krajev?

Prav gotovo je to veliko priznanje tudi za društvo, GZ in regijo, saj s tem postajamo bolj prepoznavni. Marsikatera težava pa bo tudi lažje rešljiva.

NASVETI ZA VEČJO VARNOST MOTORISTOV

Avtor: **Boštjan Lipej, PP Rače**
vodja policijskega okoliša

Na tem mestu objavljamo številne koristne napotke, namenjene voznikom enoslednih motornih vozil, vsako leto pa zanje policija pripravi tudi različne preventivne aktivnosti in delavnice.

Vsem voznikom enoslednih motornih vozil svetujemo, naj bodo predvsem izjemno previdni, hitrost svoje vožnje pa naj prilagodijo razmeram na cesti!

To velja še zlasti spomladi, na začetku motoristične sezone, ko je asfaltna površina še vedno hladna in ne omogoča optimalne oprijemljivosti pnevmatik, zaradi zime pa je lahko na vozišču veliko udarnih jam in peska od zimskega posipa. Motoristi naj se poleg tega tudi zavedajo, da njihove sposobnosti obvladovanja motornega kolesa najverjetneje še vedno niso na ravni tistih iz prejšnjega leta.
Prav tako svetujemo voznikom drugih vozil (osebnih in tovornih avtomobilov), naj vozijo previdno, pri čemer naj bodo pozorni tudi na motoriste.

Voznikom motornih koles in koles z motorjem policisti svetujemo predvsem:

- Pred vožnjo preverite zračni tlak v pnevmatikah in jih v prvih kilometrih vožnje primerno ogrejte.
- Pri vožnji dosledno uporabljajte zaščitno motoristično čelado. Pravilno si jo zapnite. Čist vizir vam omogoča potrebno vidljivost.
- Ne pozabite na oblačila s ščitniki.
- Motorno kolo je ozko, zato vas pri večji hitrosti drugi prometni udeleženci hitro lahko spregledajo. Naj bo vaša hitrost primerna okoliščinam, da vas bodo drugi pravočasno opazili, pa tudi vi njih.
- Poskrbite tudi, da boste čim bolj vidni. Na motornem kolesu imejte vedno prižgane luči. Nosite zaščitna oblačila s čim več odsevniki (nalepkami, trakovi) in čelado svetle barve. Nosite tudi odsevni brezrokavnik.
- Pri vožnji skozi levi ovinek se odmaknite od ločilne črte na sredini vozišča, sicer bo vaša glava brzela tudi meter globoko po smernem vozišču za nasprotni promet.
- Hitrost in način vožnje motornih koles še posebej prilagodite v prvih minutah deževja.
- Če vaše motorno kolo nima zavornega sistema ABS, v dežju ali na spolzkem vozišču ne zavirajte na talnih označbah.
- Izogibajte se asfaltnim površinam, na katerih je posut pesek, razlito olje ipd. (predvsem v ovinku).
- Reakcijski čas v idealnih pogojih je od 0,6 do 0,8 sekunde, v cestnem prometu v povprečju 1 sekundo, pri nezbranem ali utrujenem vozniku pa že 2 sekundi ali več.
- Zavorna pot do ustavitve je pri hitrosti 100 km/h 40 metrov. Pot ustavljanja je seštevek reakcijske in zavorne poti.
- Ne vozite, če ste uživali alkohol, mamila, psihoaktivna zdravila ali ste utrujeni. Sicer to lahko hitro postane vaša zadnja vožnja.

OPREMA:

V prometnih nesrečah so poškodbe glave najpogostejše, v kar 58 % pa tudi vzrok smrti. Zato mora biti čelada kakovostna. Ustrezati mora evropskim standardom, dokazilo za to pa je všitek ECE 22/05.

Čelada se mora tesno prilegati, ne sme pa tiščati, zato jo moramo pred nakupom dobro stestirati. Padcem se skoraj ne da izogniti, zato mora biti voznik motornega kolesa ali kolesa z motorjem opremljen s kompletno zaščitno obleko. Obleka mora biti udobna, vendar kljub temu tesno prilegajoča. K opremi sodijo tudi ustrezni škornji, rokavice in ledvični pas.

OPAZNOST IN VIDNOST

Za motoriste je prižgana luč zelo pomembna. Ozko silhueto motornega kolesa z voznikom je v gostem prometu ali ob slabši vidljivosti lahko spregledati. Že širina svinčnika v iztegnjeni roki popolnoma zakrije motorista, oddaljenega 30 m.

K boljši vidnosti precej pripomorejo raznobarvnost oblačil, ponoči pa odsevni všitki in odsevni trakovi ali napisi na jakni. Uporaba vseh luči in njihova brezhibnost sta izjemno pomembni za varnost.

OPAZOVANJE IN GLEDANJE

Motorist mora nenehno opazovati in spremljati razmere v prometu. Ceste in vozišča so lahko spolzki tudi v suhem vremenu (prah, talne označbe, jaški, maščoba, pesek itd.). Vozne razmere se vseskozi spreminjajo, zato motorist nikakor ne sme spregledati posebnosti okolice.

Opazovanje dogajanja v prometu je izjemno pomembno za pravočasno ukrepanje, pravilen pa mora biti tudi pogled motorista. Kamor ga usmeri, tja se tudi pelje.

Če pogled zastane na oviri na cesti, se bo vanjo ali preko nje tudi zapeljal. Klasičen primer je pesek v desnem zavoju, ki mnogokrat povzroči strah pred zdrsom ali celo paniko. To povzroči podzavestno zaviranje, ki je, še zlasti, če je motorist v nagibu, zaradi tega lahko usodno. Učinkovita in preprosta rešitev je v pogledu, ki ga usmerimo v očiščen del vozišča, se pravi dobro vidne kolesnice, po katerih se odpelje skozi ovinek.

ZAVIRANJE IN USTAVLJANJE

Tako kot motorist mora biti tudi motorno kolo v dobri pripravljenosti. Pnevmatike največ prispevajo k varni vožnji. Z izrabljeno pnevmatiko ni mogoče dobro pospeševati, se nagibati v zavoju, sploh pa ne dobro zavirati. Brezhiben pogonski agregat mora motorist nenehno nadzorovati in tudi ustaviti, zato morajo biti zavore brezhibne. Zaviranje motornega kolesa je mnogo zahtevnejše kot pri osebnem avtomobilu. Motorist mora istočasno z roko in nogo obvladati dva različna in neodvisna zavorna sistema. Pri zaviranju se prednje kolo močno obremeni, zadnje pa razbremeni, zato se s sprednjo zavoro doseže večji zavorni učinek.

Pri zaviranju v nevarnosti je zelo pomembno pravilno doziranje moči stiska zavorne ročice, saj prednje kolo nikakor ne sme blokirati, prav tako tudi zadnje ne. Začetek zaviranja ne sme biti eksploziven, vedno pa je treba zavirati z obema zavorama.

PREDVIDEVANJE

V vožnji sta predvidevanje in stalna pripravljenost na hitro reakcijo nepogrešljiva. Kazalec in sredinec naj bosta vedno položena na ročico sprednje zavore, tudi med vožnjo, saj bosta tako vedno pripravljena na zaviranje v sili. Naš način vožnje mora biti za ostale udeležence jasen in razpoznaven.

Premike, prehitevanja in vse druge manevre moramo pravočasno in jasno nakazati. Ne smemo sunkovito pospeševati, se zaganjati od križišča do križišča, ne smemo »slalomirati« med vozili. Upoštevati moramo tako imenovane mrtve kote drugih udeležencev ter biti posebej pozorni do otrok, pešcev, starejših in kolesarjev.

Vir: www.policija.si

FIT TEAM STARŠE

Avtor: **Rok Jerenko**

Samo skupina iz društva mladih občine - MOST, ki s treningi na prostem v naravi pridobiva visoko razmerje telesne moči, kondicije in vzdržljivosti ter jih ohranjamo na nadpovprečnem nivoju. Zanima nas fizično obvladovanje lastnega telesa ter kako biti FIT. Treniramo celo telo, učimo se osvojiti nove gibe in odkrivati lastne potenciale. Naši skupni treningi obstajajo že dve leti, od letošnje pomladi pa tudi v večjem številu.

Na svetu je danes vse več ljudi z mnogimi zdravstvenimi težavami, ki so povezane s premajhno fizično aktivnostjo. Verjetno ni treba posebej poudarjati, da to v življenje prinaša posledice kot so stres, prekomerna teža, utrujenost, nezadovoljstvo, manjšo storilnost na različnih področjih, upad motivacije, energije in nezadovoljstvo. Sprašujem pa se, zakaj imamo kot človeška populacija vedno več zdravstvenih težav, ob dejstvu da je stopnja šolanosti populacije danes večja kot kadarkoli. Ali ni to ironija? Kaj se potem učimo v šolah? Zakaj s šolskim znanjem ne znamo rešiti naših težav? … Ne rečem da smo v prvi vrsti leni, vzrok za ta problem vidim v zmotnem razmišljanju družbe, pohlepu, pretiranemu strmenju za dobičkom. To dejstvo, da se v današnjih časih dobiček močno približuje in celo postaja glavna vrednota družbenih sistemov ter posameznih ljudi, je kot rak, ki se širi. Kvaliteta življenja, zadovoljstvo, blaginja bi lahko bili tisti pravi kazalci, ki bi celotni družbi predstavljali uspeh, žal so danes to vse bolj le stolpci in številke, pri katerih se brez oziranja na druge gleda na lastne interese. Iz stanja sodeč pa naš vodilni del družbe to sploh ne vidi kot grožnjo človeštvu.

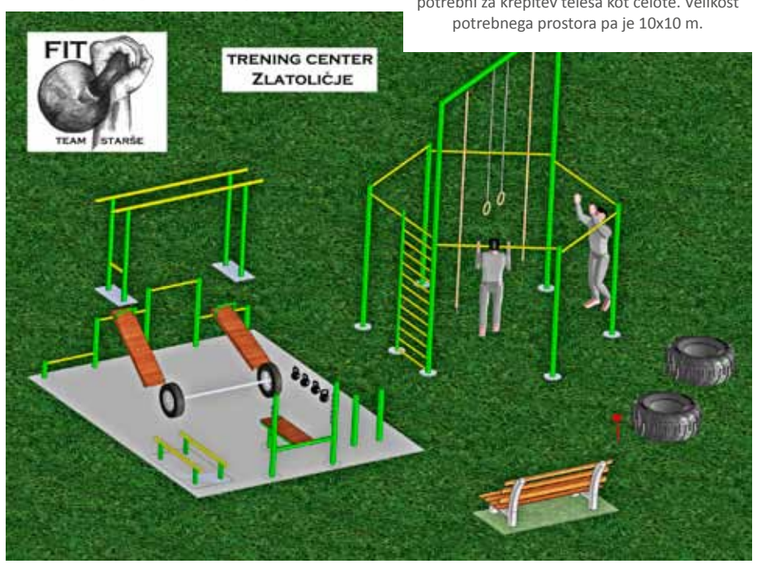
Danes je postalo že povsem normalno, da je nekomu, ki bi rad zdravo živel, potrebno plačati bencin, da se lahko z avtom pelje kilometre vstran, kjer plača še vstopnico, da lahko tam na fitnesu med štirimi stenami "goni" sobno kolo. Vendar čemu je to potrebno? Zakaj nas ves ta marketing prepričuje, da je to zdrav način življenja? Je za zdravo življenje denar resnično pogoj? Če sprejmemo ta rakav sistem, potem je. FIT team-u Starše pa se zdi boljša ideja, da je trening zastonj in ga je možno narediti povsod z minimalnim številom pripomočkov in kančkom improvizacije. Mladi iz društva MOST imamo vizijo prispevati k izboljšanju kvalitete življenja na lokalni ravni.

Želimo si, da bi ob športnih igriščih v občini nekega dne stali poligoni za treniranje in krepitev celega telesa, kjer bi imeli možnost vsi občani trenirati celo telo zastonj. S tem bi pridobili kot skupnost. Sebi in mnogim mladim bi naredili uslugo, jim ponudili alternativo za preveč časa, preživetega pred računalnikom, preusmeritev od drog, vnovič bi premislili tudi mnogi, ki se želijo preseliti v mesto zaradi cenejšega življenja. Tak poligon bi lahko koristil športnim in gasilskim društvom za fizične priprave in boljše rezultate na tekmovanjih. Predvsem pa vsem, ki bi želeli shujšati, pridobiti kaj mišic, preoblikovati telo, biti bolj FIT. V svetu se kaže vedno večja potreba po tem, a večina fitnesov in druga podjetja si ob vseh teh problemih povprečnega človeka manejo roke. Čeprav imamo to idejo že dolgo, smo pred kratkim prijetno presenečeni ugotovili, da tudi drugi razmišljajo podobno, saj so nekaj tednov nazaj zgradili točno takšen trening center v Rogozi zraven nogometnega igrišča. Na deset metrskem prostoru imajo vse, kar je potrebno.

Kanček utrinkov z naših druženj. Brez truda, zagrizenosti in znoja tudi pravega treninga ni.

Pri FIT team-u delujemo kot odprta skupina, ki se dobivamo trikrat tedensko in se nam lahko pridruži vsak občan. Z nami lahko spoznate kaj je tisti pravi FIT trening, kjer daš vse od sebe in tako dosegaš prave rezultate. Ustanovitelji Simon Jurmić, Emil Idoski in Rok Jerenko skupino vodimo od letošnjega prvega pomladnega dne, zanjo pa je vedno večje zanimanje. Z nami trenira že okrog 20 ljudi, največ mladih. V skupini omrežja Facebook, kjer objavljamo dogajanje in lasten napredek, pa je že čez 140 članov. Število ljudi, ki jih trije zmoremo voditi, se približuje zgornji meji in v prihodnje bo za lažje uresničevanje te vizije potrebna pomoč občine, športnih društev, sponzorjev. Strošek materiala za izgradnjo trening poligona je okrog 3000 eur, pripravljen pa je že celoten računalniški model-načrt centra, katerega bi ob uspešno zbranih sredstvih zgradili v Zlatoličju pri Gasilskem Brlogu. Trening poligon na prostem bi vseboval ogrodja in konstrukcije, odporne na vremenske vplive, kot so bradlje, lestev, lesene klopce z različnim naklonom za krepitev trupa, drogovi za zgibe na različnih višinah, plezalne vrvi, olimpijski krogi in podobne funkcionalne pripomočke. S tako pridobitvijo bi ljudje lahko več trenirali brez prisotnosti trenerja, pa tudi kar mimogrede in pa ob uri ki vsakemu ustreza. Trenutno imamo na voljo že nekaj olimpijskih uteži, odslužene avtomobilske gume in podobno opremo, ki je večinoma v lasti ustanoviteljev skupine. Potrebna je improvizacija, saj nimamo osnovnih ogrodij ki bi jih imel tak trening center. Bradljo si naprimer za čas treninga napravimo iz starih nogometnih golov, na njej pa izvajamo zgibe ter razne vaje za moč in vzdržljivost. Seveda gol ni namenjen za to, ampak se da.

Prostorski načrt centra, izdelan po principu maksimalne funkcionalnosti. Število takih centrov se veča, gradijo jih celo po mestnih parkih. Ta načrt pa je naš lastni dizajn in izdelan z obilico premišljenosti. Z minimalno porabo materiala vsebuje vse elemente, ki so potrebni za krepitev telesa kot celote. Velikost potrebnega prostora pa je 10x10 m.

"Z VESELJEM IN PONOSOM SE OZIRAMO NA PREHOJENO POT"

Avtor: **Mira Lončarič, KUD Ivan Lončarič**

Člani KUD Ivan Lončarič iz Trnič smo pod tem sloganom v okviru 16. občinskega praznika praznovali 60-letnico od prve uprizoritve drame po burnih letih druge svetovne vojne ter težkih letih izgradnje in obnove naše domovine. Vsi člani smo si šteli v čast, da smo lahko dali svoj prispevek ob občinskem prazniku. Vsakoletni razvoj in dodatne aktivnosti našega društva pa nam iz leta v leto dajejo nov zagon.

Če bi se ozrla v tista davna leta, bi lahko rekla, da so ljudje željno pričakovali vsako predstavo, ker jim je bilo le to edino kulturno doživetje v kraju. S ponosom lahko povemo, da bi v Trničah težko našli hišo, kjer ne bi kateri od družinskih članov sodeloval kot igralec ali pozneje kot pevec. Po pripovedovanju najstarejših igralcev pa z veseljem povem še eno zanimivost. Trniški igralci so se prve igre učili prav v zasebni hiši in se na zadnje vaje z vozom odpeljali v starško dvorano, saj v Trničah še dvorane do takrat ni bilo.

Na voz so naložili kolise in drva, da so ogreli dvorano, prisedli so vsi igralci, Gojčičev stric (Klavžev) pa je bil glavni voznik. Mar niso to lepi spomini? Mladi se jim le nasmejijo. Ko pa so se zagnani Trničani odločili za gradnjo gasilskega doma, so po nekaj letih, in sicer leta 1962, v domači dvorani odigrali Jurčičevega »Desetega brata«. Vsa sredstva so igralci namenili za izgradnjo in ureditev doma vse do leta 1974, ko so na pobudo režiserja in drugih ustanovnih članov ustanovili KUD Trniče.

Da so bili igralci delovni, pričajo odigrana dela od leta 1951/1952 do danes, ko so se na domačih odrskih deskah in širom po Dravskem polju predstavili z naslednjimi igrami: Vrnitev, Danica oprosti, Miklova Zala, Črni križ pri Hrastovcu, Via Mala (2 krat), Svet brez sovraštva, Mati, Maščevanje usode, V vrtincu življenja, Prevara, Guzej, Gruda umira, Iskrena ljubezen, Vrtinec, Vrnil se je. Vse te igre je režiral pokojni Ivan Lončarič. Po njegovi smrti sem vlogo režiserke prevzela sama in režirala naslednje igre: Razvalina življenja, Via Mala, Samorastniki, Poročil se bom s svojo ženo, Vaja zbora, Čaj za dve, Jurček (mladinska igra), Ženska kmetija, Klopčič in Pogospodena buča. Z vsemi naštudiranimi igrami smo se prijavili tudi na Linhartovo srečanje preko JSKD (izpostava Maribor). Igralci so bili ponosni ob besedah pohvale različnih selektorjev, Zvonka Kirbiš pa je prejela tudi Linhartovo priznanje za vlogo Mare v komediji »Klopčič«.

Poleg vseh uprizoritev dramske skupine je v društvu 40 let deloval moški pevski zbor, ki pa je zaradi pomanjkanja pevcev prenehal prepevati. Prepevajo pa še pevke, ki sestavljajo ženski pevski zbor vse od leta 1989. V letu 2006 so postale sekcija društva tudi ljudske pevke Šentjanževke. Težko bi verjetno našli koga v naši občini, ki ga s svojim tamburanjem in lepim petjem ne bi navdušili naši tamburaši. Prve nastope pa so že imeli pevci mladinskega zbora, ki smo ga ustanovili letos. Upamo in želimo, da jim bo prepevanje v veselje in bodo tako ponos društvu kot vse ostale sekcije.

Koliko truda je potrebno, da pripraviš uprizoritev igre, samostojni, dobrodelni koncert ali proslavo, vedo le tisti, ki to počno sami, pa čeprav ob kakšnem nastopu ni tako kot bi si želeli sami in kot to pričakujejo poslušalci.

Vsem, ki ste in še ustvarjate ter gojite kulturno poslanstvo v domačem kraju, v našem društvu in nenazadnje v naši občini, bi ob tem lepem jubileju izrekla zahvalo za vse, kar ste za ugled društva storili do sedaj in dodala željo, da vztrajate še naprej, saj tudi tako pokažete drugim, kaj zmorete poleg vseh obveznosti doma in v službi. Le z željo po ohranjanju slovenske pesmi in glasbe bomo ohranjali to, kar so desetletja v zelo težkih pogojih ustvarjali mnogi, ki jih žal danes več ni z nami. Vse z enim samim ciljem – pokazati ljudem tisti svoj talent, s katerim nas je obdarila mati narava.

Vsem ustvarjalcem kulturnega življenja pa naj za vzpodbudo dodam le misel: »Nikoli ne boste pozabili lepih in manj lepih dogodkov z vaj, gostovanj, nastopov in druženj ter se jih boste spominjali še takrat, ko vsega tega ne boste mogli več početi«.

Tudi za našo obletnico in hkrati občinsko proslavo smo želeli dati vsem v šotoru delček tega, kar smo počeli na prehojeni poti in pokazali, da dela v društvu veliko ljudi v različnih sekcijah. Še naprej bomo nadaljevali našo pot, saj nam je tako zaželel tudi župan Bojan Kirbiš ob prejemu občinskega priznanja.

Vsem občanom, ki spremljate naše prireditve, hvala za vzpodbudne besede, pohvale in dobre želje v upanju, da boste radi prihajali na naše prireditve tudi v bodoče, da naš trud ne bo zaman.

AJDE V PRVI POLOVICI LETA ŽE POŠTENO DELOVNE IN PRIDNE

Avtorica: **Tina Golob**

Ni dolgo tega, kar smo pogledovali v nebo in upali na toplejše vreme, pa smo prav na polovici leta dočakali tudi poletje. Ne glede na turobno in deževno pomlad pa smo v Društvu Ajda že prvo polovico leta marsikaj naredile, predvsem pa zopet dokazale, da drži pregovor "V slogi je moč!"

Pa začnimo na začetku leta. Kar takoj na začetku januarja je UO začel s sestanki in sprejemanjem načrtov za leto 2013, kar smo večina članic potrdile na občnem zboru 2. 2. 2013. Nadaljevale smo z bolj zabavnim delom, in sicer s pustnim pohodom Ajdovih ciganov po vsej občini, kar se je izkazalo za zelo dobrodošlo s strani vas občanov in občank, saj ste nas bili vsi zelo veseli.

Konec februarja smo si članice, ki smo v letu 2012 pridno delale, privoščile oddih v hotelu Primus, kjer smo se celo popoldne kopale, sproščale in tudi telovadile. Na začetku marca smo načrtovale kuharski tečaj, ki pa je žal zaradi premalo prijavljenih – odpadel. Tistim, ki smo ostale »praznih rok«, pa lahko sporočimo, da se že dogovarjamo za bolj ugodno izvedbo novega kuharskega tečaja.

Marca smo v DCA Marjeta organizirale delavnico izdelovanja velikonočnih jajc, zajčkov in kokoši ter barvanja jajc. Odziv je bil več kot zadovoljiv, udeleženke smo si nekaj izdelkov odnesle domov za okrasitev in velikonočno vzdušje. Vzdušje pa smo pričarale tudi drugim občanom in občankam, saj smo nekaj izdelkov predstavile tudi pred Občino Starše.

Vsekakor je treba poudariti, da med vsem dogajanjem in delom naše članice še vedno vsak petek zvečer pridno ustvarjajo in šivajo čudovite ročno narejene izdelke. Da pa ne bi samo delale, ampak se tudi nasmejale in obenem malo izpopolnile znanje, smo 20. aprila organizirale nastop znanega bontonologa Saše Županeka, ki nas je nasmejal do solz in tudi malo osvežil spomin in znanje o vsakdanjem bontonu in obnašanju v družbi. Aprila smo se udeležile tudi čistilne akcije v občini, vsaka v svoji vasi. Že konec aprila smo Ajde na njivi posadile koruzo in buče, ki smo jih do sedaj že dvakrat pridno vkapale in zelo lepo rastejo.

Junij pa se je, kot za mnoge občane in občanke, tudi za nas začel pestro in zelo delovno, saj smo zelo aktivno sodelovale pri pripravah in izvedbi občinskega praznika. Kar 66 članic je peklo pecivo, v Zlatoličju in Marjeti nas je 47 skrbelo za lakoto in gostoljubje naših gostov in obiskovalcev, nato pa je še 12 članic v torek, 4. 6. 2013 pogostilo goste v DCA Marjeta. Se moramo pohvaliti, da so nas tudi gostje iz tujine zelo pohvalili in predvsem pozdravili veliko število članic v društvu ter nas povabili, da pridemo v njihove kraje na izlet.

V poletnem času pa si Ajde rade privoščimo kakšen izlet, zato 25. 6. 2013 peljemo poln avtobus žensk na ogled parka v Mozirskem gaju, nato pa še v Logarsko dolino k slapu Rinka in ogled znamenitosti Solčave.

Vsem želimo lepe in prijetne poletne počitnice in se vidimo zopet jeseni ob trebljenju buč in kožuhanju koruze.

ŠPORTNO DRUŠTVO LOKA – ROŠNJA, JUBILEJ 30 LET

Avtor: **Marjan Malek**

Športno društvo Loka – Rošnja je bilo ustanovljeno leta 1983 v dvorani vaškega doma v Loki. Aktivno deluje polnih 30 let, vse skozi pa pripravlja in izvaja razne športne prireditve. Predvsem so zelo aktivni v nogometni sekciji, namiznem tenisu in odbojki na mivki. Med prireditvami pa izstopajo prvomajska športna srečanja, spominska turnirja v spomin na Damjana in Petra ter jesenska bučijada.

Takratna KK SZDL in KS Loka - Rošnja sta pobudnika ustanovitve športnega društva, ki je takrat postalo kraj s športnim parkom »LOŽIČ«. Kraj razvojnih dejavnosti na področju kulture, športa, organizacije športnih in razvedrilnih prireditev, poznan po organizaciji veselic pod naslovom Ob Dravi.

Takrat so pričele delovati številne sekcije, nogomet, mali nogomet, številni turnirji v trojkah, tenis, namizni tenis, odbojka (tekmovanje v ligi), streljanje z zračno puško, šah in trim s kolesom. Ponosni so lahko na uspešno tekmovanje pionirskih, kadetskih, mladinskih in članskih nogometnih ekip pod imenom NK Rošnja – Loka. Vrsto let je članska nogometna ekipa nastopala v I. medobčinski nogometni ligi in bila nekajkrat na pragu III. lige. V tem društvu – nogometni sekciji - so pričeli z vadbo mnogi mladi talenti nogometa, ki so kasneje igrali tudi v III ali II nogometni ligi, ali nastopali v tujini.

Seveda je čas zahteval nove prijeme, veliko finančnih sredstev, sponzorje ter prostovoljnega dela članov društva in sekcij. V tem športnem parku »Ložič« so člani in simpatizerji izgradili lepo sodobno nogometno igrišče, igrišče za odbojko in mali nogomet, prireditveni oder, nove slačilnice za nogomet.

In skozi to zgodovino 30-ih let so društvo vodili predsedniki Jože Bandur, Drago Izlakar, Jožef Vidovič, Franc Rihtarič, Cveto Pernek, Primož Vidovič , zadnja leta pa ga uspešno vodi in predstavlja Boštjan Pesek. Blagajno in finančne zadeve že vsa leta vodi Franika Butolen. Seveda so bili tudi številni člani organov društva, ki so pripomogli k razvoju športnega parka kot dejavnosti društva. Med številnimi trenerji nogometa so uspešno vodili ekipe tudi domačini Ivan Huber, Marjan Malek, najbrž najuspešneje Karel Breznik.

Športno društvo pa je v teh letih gostovalo tudi mednarodne folklorne festivale, prirejalo tekme drugih športov na travi in številne druge prireditve.

Urejenemu športnemu parku manjka le sodoben prostor in manjša dvorana s društveno pisarno. Upamo, da bodo člani društva v letu jubileja le lahko zasadili lopato in izgradili tako pričakovani objekt.

USPEŠNO LETO IN POL DELOVANJA KUD POJOČA TRAVICA

Avtorica: **Marija Huber, predsednica**

V KUD Pojoča travica smo pridobili nove članice, čakamo še na kakšnega pogumnega fanta. Največ dela smo imeli v jeseni s pripravo nove gledališke predstave za otroke Mala čarovnica, ki ni mogla biti zlobna. Da je predstava pripravljena za oder, je potrebnih ogromno predpriprav. Treba je izbrati in pripraviti ustrezno glasbo, izdelati kulise in sceno, sešiti kostume, oblikovati plese za popestritev predstave … In nato sledijo ure in ure intenzivnih vaj, da je vse tako, kot mora biti, da lahko stopiš pred publiko. Največje veselje so zadovoljni obrazi najmlajših in njihovih spremljevalcev.

Aktivno dela tudi otroška folklorna skupina Pojoči škratki, ki je januarja praznovala prvo obletnico delovanja. Skupina ima vaje enkrat tedensko. "Škratki", Branko Lešnik s harmoniko in jaz, smo postali prava ekipa, glasna, vesela in aktivna.

Člani našega društva vam želimo prijetne, tople, zanimive in sproščene počitnice. Naberite si novih moči. Tudi mi jih bomo potrebovali, saj so pred nami novi izzivi.

20 LET GODCEV LJUDSKIH VIŽ IN PEVCEV LJUDSKIH PESMI

KUD "FRANC ILEC" LOKA – ROŠNJA

Avtor: **Marjan Malek**

V letu 2013 v KUD »Franc Ilec« praznuje 20 let delovanja skupina, ki ohranja ljudske viže in pesmi.

Našo dejavnost kulturnega društva uspešno dopolnjujejo pevci in godci ljudskih pesmi in ljudskih viž. Njihovi nastopi so znani po igranju na bršljanov list (Izidor Pernek), skupini pa nastopata na območnih in regijskih srečanjih, trikrat pa so se uvrstili na zaključno državno srečanje ljudskih pevcev in godcev. V društvu deluje tudi skupina harmonikarjev na diatonično harmoniko, v zadnjem obdobju pa društvo uspešno predstavlja trio ljudskih godcev. V društvu ustvarjamo obujanje ljudskih običajev, navad in šeg skozi plesne postavitve, glasbene nastope, skeče in ljudsko igro. Znani smo po ohranjanju izročila plesalcev in oračev z vsakoletnim obiskom ljudi v naši občini. Vsa leta delovanja smo deležni materialne in moralne podpore Občine Starše, županov Vilija Ducmana in danes Bojana Kirbiša z občinsko upravo.

USTANOVITELJI GODČEVSKE SKUPINE

Srečko – Izidor Pernek, Franc Rihtarič, Janko Svenšek in Marjan Malek

USTANOVITELJI PEVCEV LJUDSKIH PESMI – Izidor Pernek, Branko Lešnik, Jože Ekart, Bojan Pernek

ČLANI GODCEV LJUDKIH VIŽ IN PEVCEV LJUDSKIH PESMI – 20 LET Izidor – Srečko Pernek, Branko Lešnik, Jure Lešnik, Darko Lešnik, Jože Ekart, Jožef Ekart, Janez Vidovič, Janko Svenšek, Marjan Malek

Etno glasbena skupina nosi kostume – ljudske noše po raziskavi dr. Marije Makarovič in jo uvršča v čas s konca 18. in začetka 19. stoletja. O petju, plesih, glasbi, običajih, navadah in šegah je raziskavo opravil leta 1994 profesor Mirko Ramovš.

Skupina ljudskih pevcev in godcev ljudskih viž ohranja pesmi in napeve, ljudsko vižo, ter s tem aktivno dvajset let sestavlja uspešno pevsko in glasbeno skupino, ki ohranja ljudsko glasbeno zapuščino, zapuščino ljudskih pesmi in ljudskih viž v Rošnji, Občini Starše in Sloveniji.

Že 20 let neprekinjeno poje skupina pevcev ljudskih pesmi, ki je tudi sestavni del FS KUD »Franc Ilec«, v kateri pojejo že 25 let kot pevci folklorne skupine. Svojo dejavnost so v letu 2012 zaključili z nagrado pevcev folklornih skupin na tekmovalnem srečanju v Ljubljani, na državni prireditvi, prav tako pa tudi na državni zaključni reviji.

Sprva so nastopali kot pevci v folklorni skupini, ob ustanovitvi samostojne etno skupine v KUD-u pa so začeli obujati ljudske pesmi z nastopi na preglednih srečanjih JSKD, na samostojnih koncertih in nastopih doma in v tujini.

Maja pred 20 leti, točno 1. maja, so prvič nastopili ob postavitvi mlaja v Rošnji, z njimi pa so zaigrali tudi člani godbe iz Tezna KUD Svoboda. Jubilejno skupino so takrat sestavljali Izidor Pernek s harmoniko, Janko Svenšek z lončenim basom, Franc Rihtarič z riflom in Marjan Malek s hudičevim instrumentom.

Godčevska skupina, ustanovljena 1993

Bar Ivanka z Godci in harmonikarji Metod Kovač Trio ljudski godci

Izidor Pernek

Igranje na bršljanov list, posebnost na Slovenskem, kjer smo znani po predstavljanju ljudskih običajev, navad, šeg in viž predvsem z bršljanom. Ohranjanje ljudske tradicije na vasi je v Sloveniji zelo prisotno, igranje na bršljanov list pa je ohranjanje ljudske tradicije, navad in običajev v Rošnji in Sloveniji, in prav veseli smo lahko, da jo najverjetneje najboljše predstavlja naš godec – Izidor – Srečko. Prav na podlagi tega dejstva smo se že večkrat predstavili na radiu ali televiziji, nazadnje decembra 2012 v oddaji Strast godca na Radiu Slovenija 1.

NASTOPI NA PREGLEDNIH REVIJAH JSKD

Redno pa se s kakovostnim programom predstavljamo na mednarodnih prireditvah in preglednih srečanjih godčevskih in pevskih skupin JSKD. Naši najpomembnejši nastopi v Sloveniji so na vseh območnih in področnih srečanjih, nekajkrat pa smo bili uvrščeni na zaključno državno srečanje.

Aktivni člani društva 2012: Marjan Malek; Izidor Pernek; Darko Lešnik; Branko, Jure Lešnik, Jožef Ekart, Jože Ekart, Metod Kovač, Silvo Roškar, Janez Vidovič; Janko Svenšek, Vojko Selinšek.

GOSTOVANJA IN MEDNARODNI NASTOPI

Z godčevsko in pevsko skupino smo zelo dejavni, saj smo prepotovali velik del Evrope. Nastopili smo na enem največjih CIOFF mednarodnih folklornih festivalov – Folkart v Mariboru; v tujini pa smo nastopili na festivalih ali gostovanjih v Avstriji, na Hrvaškem, v Italiji, na Madžarskem, Švedskem, Češkem, v Nemčiji, Franciji in na Poljskem. Kot kulturni ambasadorji Slovenije smo nastopili s FS v palači Organizacije združenih narodov na Dunaju v Avstriji, Toursu in Parizu v Franciji, ter na turistično-kulturni promociji v Gradcu, Salzburgu in Welsu, Predingu, St. Poltnu, St. Martinu in na Dunaju v Avstriji, ter v Udinah in mestu Venzone v Italiji. Veliko nastopov pa smo izmenjali s prijateljskim društvom KUD Zvon Mala Subotica.

KUD »FRANC ILEC« LOKA – ROŠNJA, ROŠNJA 40/a, 2205 STARŠE, SLOVENIJA
E-pošta: malek.marjan@gmail.com,
GSM: 00 386 (0)41 427 067

VADBA JOGE V STARŠAH

Avtor: **Klavdij Jöbstl, društvo Joga v vsakdanjem življenju Maribor**

V septembru se bo začela vadba joge na OŠ v Staršah.
Kaj sploh je joga? Joga je kot znanost, ki so jo skozi tisočletja gojili, izpopolnjevali ter vadili in iz tega raziskovalnega dela se je razvila celovita znanost o telesu, duhu, duši in zavesti. Joga je sicer v modi že okrog 5.000 let, vsakih nekaj desetletij pa se zanimanje zanjo še poveča. Že leta 2003 se je z njo v svetu ukvarjalo preko 15 milijonov ljudi, število pa se povečuje. Za jogo ni meja, ni omejitev, vsak jo lahko vadi, ne glede na svoje prepričanje, zdravstveno stanje (razen v skrajnih primerih), starost, ker vaje vsak izvaja glede na svoje trenutno stanje, z občutkom, brez primerjanja, tekmovanja ali nasilja nad svojim telesom.
Primerna je za vse starosti, ker ne zahteva predznanja in posebne fizične pripravljenosti. Je prilagojena za današnji stresni način življenja ter človeku prinese notranje zadovoljstvo, srečo, mir, sproščenost in zdravje. Poudarek je na vzpostavitvi zdravja. Znan rek pravi: zdravje ni vse, vendar je vse nesmiselno brez zdravja. Lahko imamo ogromno denarja, prečudovitega partnerja, lepo hišo in posestvo – vendar kako naj v vsem tem uživamo, če smo bolni? Največ, kar lahko kupimo z denarjem, je zdravljenje v dragi, morda celo zasebni bolnišnici, če nam bo seveda uspelo ozdraveti. Drugače bomo ostali bogat bolnik, ki ne sme jesti niti tega niti onega, morda leži v postelji, z bolečinami itn. Če imamo slabo prebavo, bomo morali pretehtavati vsak grižljaj. Takšno življenje je klavrno življenje. Takoj nam je jasna očitna potreba po zdravem načinu življenja. Sistem je zasnovan v sodelovanju s fizioterapevti in doktorji medicine z različnih področij.
Kako poteka vadba Joge v vsakdanjem življenju? Vsaka vadba se začne najprej s sproščanjem celotnega telesa, kjer v ugodnem ležečem položaju na blazini najprej opazujemo celotno telo, nato pa še posamezne dele in na ta način sproščamo telo, pozneje pa opazujemo dihanje in zavestno skušamo sprostiti telo. Sledijo asane ali psihofizične vaje, ki jih delamo počasi, z občutkom, z zavedanjem gibanja in s poudarjenim, globokim in sproščenim dihanjem. Vaje so zelo preproste in si težavnostno sledijo zelo postopoma, tako da jih lahko vsakdo izvaja, tudi tisti, ki so sicer zelo togi, nerazgibani, starejši ali s kakšnimi pomanjkljivostmi. Gre za to, da ugotovimo svoje trenutno telesno stanje in ga sčasoma postopno z vadbo izboljšujemo. Na koncu sledijo dihalne tehnike ali pranajama, kjer se diha globlje kot običajno, vendar sproščeno in zavestno.

Kateri so učinki vadbe Joge v vsakdanjem življenju?

1. Zdrava, prožna hrbtenica.
2. Gibljivi sklepi.
3. Okrepljen imunski sistem: da nas vsako kihanje ali novica o novi epidemiji ne prikuje na posteljo. Da ne porabimo vsega denarja za probiotike, prebiotike in razne vitaminske dodatke.
4. Sprostitev: hitenje, hitenje. Hitro vstati, hitro spati, hitro v službo, hitro iz službe … »Vsi ljudje hitijo,« je pela (in še poje) Neca Falk. Takšen način življenja ustvarja napetost, stres, ki ga lahko premagamo z vajami sproščanja in tako, da upočasnimo tempo, se ustavimo.
5. Vaje krepijo mišice, povečujejo njihovo gibljivost, čistijo kožo itn.
6. Globoko dihanje: vsi vemo, kako pomembno je dihanje. Dihanje je povezano tudi s čustvenimi stanji. Ko smo depresivni, prestrašeni ali jezni, dihamo drugače, kot če smo v naravi ali v sproščeni družbi. Z zavestnim, globokim dihanjem lahko lažje obvladujemo čustva ali jih celo spremenimo v bolj pozitivna.
7. Duševno zdravje: da smo bolj samozavestni, sproščeni, se ne obremenjujemo z malenkostmi.
8. Poživlja krvni obtok, prav tja do posameznih celic, tako da sleherno vlakno dobi hrano, da se ostanki odstranijo, da vitalni organi delujejo s polno paro in se obnovi zdravje celotnega telesa.
9. Z vadbo joge ne izgubljamo energije, temveč jo pridobimo.
10. Naučimo se globokega dihanja, saj se s pomočjo dihanja umirimo, napolnimo svoje celice in iz sebe izvržemo toksine.

In še ogromno drugih učinkov. Najboljše je, da si sami naberete lastne izkušnje.

Za dodatne informacije pokličite na telefonsko številko: 031-252-686 ali poglejte na spletno stran: www.jvvz.org/maribor.

V VRTCU SMO POVEZANI Z NARAVO

Avtorica: **Vzgojiteljica Branka**

Letos v aprilu smo v vrtcu Pikapolonica Mali vrtnarji posadili jablano, ki se nam je lepo vrasla. Vsak dan jo opazujemo v rasti in mesečno spremljamo dnevnik, ter vpisujemo spremembe v EKOOPAZOVALNI dnevnik MOJE DREVO.
V majskih dneh smo dobili lesene visoke grede pred vrtec. Z Malimi vrtnarji smo že predhodno v lončke sejali in sadili zelenjavo, zelišča in zdravilne rastline, s katerimi smo naš zeliščno-zelenjavni vrtiček hitro napolnili. Vsak Mali vrtnar ima na gredici posajeno vsaj eno zeliščno ali zelenjavno sadiko. Vsi skupaj se že veselimo prvega pridelka, s katerim si bomo obogatili zajtrk ali kosilo.
Ob skrbi za gredice in zdravo rast rastlin si otroci razvijajo delovne navade, se veselijo ob opazovanju rasti rastlin in se tako povezujejo z naravo.

ŠPORT ŠPAS V DEŽJU

Avtor: **OŠ Starše**

Kljub temu, da so vremenoslovci obljubljali deževje, se je v Športnem parku Marjeta v soboto, 11. maja 2013, zbralo okoli 700 ljudi, ki so z dežniki kljubovali vremenu. Dokazali smo, da s skupnimi močmi zmoremo storiti skoraj nemogoče … Na enem mestu zbrati ljudi vseh starosti, ki so željni druženja, športa in ustvarjanja.

Vse skupaj se je začelo s postavitvijo planinskega tabora PD Fram že v petek zvečer, nadaljevalo pa se je v soboto, ko so postavljene stojnice začele dobivati novo podobo.

Predstavili so se: društvo Ajda, mladi vrtnarji vrtca Pikapolonica, predstavniki RK, Eko šola, Eko vrtec, klekljarice OŠ Starše, Rokometni klub Rače, PD Fram in drugi.

Nato pa se je začelo zares. Vpisovanje novih udeležencev in potrjevanje že prijavljenih. Učiteljice in vzgojiteljice so zbrale otroke in starše po skupinah, sledila je malica, kratek kulturni program in potem skupinsko ogrevanje pod vodstvom učiteljice Janje. Po ogrevanju so se udeleženci podali na pohod po okoliških gozdovih. Mlajši otroci in njihovi starši so se podali na krajši pohod pod vodstvom Nade Smolinger, starejši pa na nekoliko daljši pohod pod vodstvom vodnikov PD Fram Stanke in Zorana Vobiča. Po pohodu so se udeleženci sicer utrujeni, pa vendar dobre volje ponovno vrnili v Športni park Marjeta, kjer so jih že pričakali kuharji OŠ Starše z okusnim golažem, svoje specialitete pa so ponudile tudi predstavnice vrtca in društva Ajda. Vsi zbrani so si pozneje z velikim zanimanjem ogledali vajo mladinske ekipe PGD Starše, ki se je kot edina slovenska ekipa uvrstila na gasilsko olimpijado, ki bo konec meseca junija v Franciji.

Nato pa so imeli udeleženci na voljo številne dejavnosti: tekmovanje v krosu, tekmovanje v orientaciji, likovno ustvarjalnico, hojo po vrvi, planinske in taborniške spretnosti, degustacije dobrot društva Ajda, degustacije dobrot Mladih vrtnarjev vrtca Pikapolonica, klekljanje pod vodstvom Jane Dobnik, merjenje krvnega tlaka, gasilske spretnosti, različne športne igre.

OKOLI 12. URE JE SLEDILA SVEČANA PODELITEV NAGRAD.

Nagrado za najmlajšega udeleženca je prejel Erik Kerin, ki se je rodil 28. 12. 2012, nagrado za najstarejšega udeleženca Franc Štangler, ki se je rodil leta 1929, najštevilčnejša družina pa je bila družina Pignar (Monja in Blaž) iz Brunšvika, ki je štela 11 članov.

Vsem udeležencem druženja se iskreno zahvaljujemo, nagrajencem pa čestitamo!

Posebna zahvala gre tudi skrbnikoma Športnega parka Marjeta, družini Žunkovič, društvu Ajda, predstavnikom Rdečega križa, vodnikom PD Fram, mladim vrtnarjem vrtca Pikapolonica, folkloristom vrtca, celotni ekipi, ki je poskrbela za postavitev stojnic, RK Rače, Ptujskim pekarnam, Mercatorju, Pitus, d. o. o., družini

Elšnik, Gostišču Beno, Gostišču Albert, Gostišču Ivan, slaščičarni Kalimero, mladinski ekipi PGD Starše, Občini Starše, KZ Rače in vsem delavcem zavoda OŠ Starše.

RODILA SE JE "DROBTINICA"

Avtorica: **Daša Jakol**

Leto je naokoli in v 4. b v Marjeti so tudi letošnji učenci dočakali rojstvo lastnega razrednega časopisa. »Drobtinica« je izšla v juniju; luč sveta je zagledala v tiskani in elektronski obliki. Tiskane izvode je moč videti pri vsakem od učencev in v šolski knjižnici, elektronsko obliko pa poiščite na spletni strani POŠ Marjeta. Za pokušino pa že sedaj preberite uvodne besede urednika, njegove pomočnice in mentorice.

Spoštovani bralci!

Sem Nejc Lončarič, učenec 4. b razreda POŠ Marjeta in glavni urednik »Drobtinice«. Predstavil vam bom nastanek našega razrednega časopisa.

Razredni časopis je celoletni projekt celotnega razreda, skozi katerega nas je vodila učiteljica Daša Jakol. V njem smo zbrali vse spise, fotografije in risbice, ki so nastajali ob različnih dogodkih. Med vsem tem boste našli tudi Sončno pesmarico, ki je ustvarjena v okviru projekta Modri Jan. Tam smo zapisali naše lastne pesmi o soncu, ki smo jih tudi ilustrirali. V razrednem časopisu imamo vsi učenci približno enako število člankov, ki smo jih z učiteljico skrbno zbirali in pisali na računalnik. Učiteljica je poskrbela tudi za fotografije, ki jih boste lahko videli ob listanju časopisa. Povem vam lahko še to, da »Drobtinica« obsega 44 barvnih strani, kar pokaže, da smo bili zelo pridni.

Na naš izdelek smo zelo ponosni, učiteljici pa hvaležni za pomoč.

Vsem bralcem želim prijetno branje!

Lep pozdrav bralcem naše »Drobtinice«!

Sem Tjaša Kelc, pomočnica urednika časopisa »Drobtinica«. Obiskujem 4. b razred OŠ Starše, podružnice Marjeta. Pri pouku slovenščine nas je učiteljica nagovorila, da bi morda naredili razredni časopis. Vsi smo se z njo strinjali. Želeli smo, da vse, kar doživimo v tem šolskem letu, zapišemo.

Kako je nastalo ime »Drobtinica«? Pri branju Pavčkovih pesmi smo zasledili besedo »drobtinica«. Zdela se nam je prikupna in otroška, zato smo se odločili, da bo prav ta beseda ime našega časopisa. Predstavlja pa lahko drobno pridno deklico, ki obiskuje 4. razred.

Dragi bralci, ob branju vam želim veliko užitkov!

»Drobtinici« na pot!

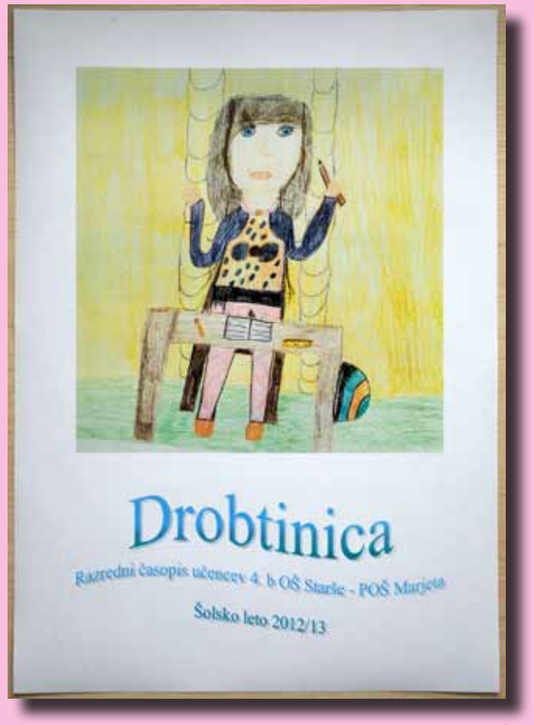
Vsaka drobtinica je del nečesa večjega. Kruha, štručke ali potice. Vsaka kapljica je del nečesa večjega. Potoka, reke ali morja. In vsak vaš prispevek je prav tako del nečesa večjega, pomembnega, nepozabnega. Našega skupnega časopiska – »Drobtinice« …

Rasla je kar nekaj časa, celo šolsko leto, in se ves čas napajala z idejami, ki jih je našla pri pouku ali izven njega, ob obiskih povabljenih gostov, na različnih dnevih dejavnosti, pravzaprav pri vsem, kar je bilo povezano s šolskim delom.

Danes ponosno kaže obe svoji obliki – tiskano in elektronsko – in izda, da ste prav zaradi nje ob koncu šolskega leta vsi učenci 4. b, tudi kot uredniki posameznih vsebinskih področij, bolj vešči v pisanju, obenem pa seznanjeni s skrivnostmi nastajanja pravega časopisa.

Ima pa ne tako drobna »Drobtinica« še eno pomembnost. Ohranila bo številne spomine na šolsko leto 2012/13, skrite v slehernem od prispevkov – člankov, likovnih izdelkov ali fotografij.

Naj bo njena pot v svet čim lažja!

ATLETSKI TROBOJ NA POLJANAH V MARIBORU

Avtorica: **Daša Jakol**

V petek, 26. 4. 2013, so se učenci POŠ Marjeta skupaj z učenci OŠ Starše udeležili TROBOJA na atletskem stadionu v Mariboru, kjer so opravili del testiranja za ŠVZ karton. Tekli so na 60 in 600 m ter se pomerili v skoku v daljino.

V kategoriji prvih razredov obeh šol je iz marješke šole pri deklicah prvo mesto dosegla Nika Horvat in tretje Sara Pečnik. Pri dečkih so vse diplome šle v Marjeto; prvo mesto je dosegel Domen Fras, drugo Anej Krajnc in tretje Alen Bele.

V kategoriji tretjih razredov obeh šol je iz marješke šole pri deklicah tretje mesto dosegla Alja Koletnik, pri dečkih pa prav tako tretje mesto Gašper Tomanič.

V kategoriji treh četrtih razredov obeh šol je prvo mesto dosegla Tjaša Kelc iz POŠ Marjeta. Vsem zmagovalcem iskreno čestitamo. (Učenci 2. razreda tega dne niso tekmovali, saj so bili na plavalnem tečaju v Pristanu v Mariboru.)

ZAKLJUČNA EKSKURZIJA

Avtor: **Domen Veselko, učenec 4. b POŠ Marjeta**

V sredo, 29. 5. 2013, smo se učenci 4. b iz Marjete z učenci 4. a in 4. c iz Starš odpeljali na zaključno ekskurzijo. Avtobus nas je pobiral po postajah. Najprej smo se odpravili v kraj Olimje. Tam smo si v samostanu ogledali cerkev in tretjo najstarejšo samostansko lekarno v Evropi. Po zanimivem ogledu smo pešačili do bližnje Čokoladnice. Izvedeli smo, kako in koliko časa že izdelujejo domačo čokolado. Za tem smo se odpeljali v deželo pravljic. Sprejela sta nas vodič in velika čarovnica. Ko smo si ogledali vso deželo junakov iz pravljic, smo se odpravili v Rogaško Slatino. Okrepčali smo se s sladoledom in videli tudi vrelec mineralne vode Donat Mg. Med potjo iz Rogaške Slatine smo opazili še tovarno, kjer izdelujejo kristalno steklo. Naslednja postaja je bila v mestu Rogatec. V muzeju na prostem nam je vodička pokazala staro panonsko hišo, kjer so živeli otroci iz zgodovine. Tla v hiši so bila ilovnata. Videli smo še veliko kmečkega orodja, kozolec in poseben vodnjak, ki ima obliko čaplje.

Med potjo domov mi je bilo najlepše, ko smo na avtobusu zaploskali sebi, učiteljicam, šoferju in vremenu. Zdi se mi, da smo domov vsi prišli izmučeni. Bilo je lepo in zanimivo, zato upam, da se bo takšen izlet še kdaj ponovil.

MALI SONČEK

V vrtcu Pikapolonica v Marjeti smo se v šolskem letu 2012/2013 vključili v gibalni/športni program Mali sonček. Mali sonček je posodobitev, predvsem pa razširitev Zlatega sončka, ki smo ga izvajali v preteklih šolskih letih, saj posega tudi v prvo starostno obdobje.

Vsebuje štiri stopnje:

- Mali sonček – modri (za otroke od 2. do 3. leta),
- Mali sonček – zeleni (za otroke od 3. do 4. leta),
- Mali sonček – oranžni (za otroke od 4. do 5. leta),
- Mali sonček – rumeni (za otroke od 5. do 6. leta).

Vse štiri ravni se vsebinsko povezujejo, dopolnjujejo in nadgrajujejo, zato je zaželeno, da otroci predelajo celoten program do vstopa v šolo.

Poglavitni cilj je optimalno razvijati gibalne sposobnosti, še posebej koordinacijo (skladnost) gibanja in ravnotežje, ter seznaniti najmlajše s čim več različnimi dejavnostmi. Bistvo programa ni v tekmovalnosti, ampak v sodelovanju. Dejavnosti spodbujajo uspeh vsakega posameznika in naučijo otroka spoštovati razlike med vrstniki.

Poleg ostalih skupin smo se tudi v skupini Bibe vključili v intenzivno izvajanje tega programa. Verjetno se sprašujete, kaj vse smo počeli.

Opravili smo 6 od 8 nalog, ki jih Mali modri sonček vsebuje za otroke od 2. do 3. leta starosti:

1. Igre brez meja – v mesecu februarju smo izvedli športno popoldne s starši – igre na snegu, kjer so se otroci z lopatkami spuščali po bregu na Gmajni. Tekmovali smo v hitrostnem sankanju, kjer so starši vlekli svoje otroke na sankah s takšno hitrostjo, da so nekateri otroke med potjo celo izgubili. Zmagovalca smo za nagrado nakepali. Nadaljevali smo s postavljanjem sneženega moža. Obe ekipi sta zmagali, nato pa smo vsi skupaj zarajali okrog snežakov in jima zapeli pesmico. Čeprav nas je bilo zelo malo in nas je zelo zeblo, ker smo bili premočeni do kože, smo se imeli lepo ter si tako prislužili nalepko malega sončka.

2. Naravne oblike gibanja na prostem – pri tej nalogi smo izkoristili naše igrišče pred CDA, kjer imamo peskovnik, gume in drevesa. Vzgojiteljici sva pripravili še nekaj naravnih ovir (kamenje, štore) in tako izvedli poligon, kjer so si otroci razvijali najrazličnejše spretnosti ter se imeli lepo.

3. Igre na prostem – pozimi – igrali smo se na snegu, se kepali, naredili sneženega moža in se lovili. Velike težave nam je povzročala hoja po globokem snegu, zato smo veliko padali, se valjali in smejali.

4. Igre z žogo – velikokrat se v vrtcu igramo z žogami najrazličnejših velikosti. Naučili smo se metati žogo, ujeti kotalečo žogo, brcniti žogo in jo kotaliti z rokami.

5. Ustvarjanje z gibom in ritmom – sem sodijo aktivnosti, ki jih v naši skupini poleg iger z žogami počnemo najrajši. Otroci zelo radi plešejo, zato smo se naučili različne bibarije, rajalne igre in plesne točke.

6. Naravne oblike gibanja – tudi tukaj smo se morali naučiti veliko naravnih oblik gibanja. Učili smo se skakati, valjati, plezati, laziti, plaziti in tako priplezali še do enega modrega sončka.

7. Vožnja s poganjalčki – to je bilo najbolj zanimivo. Že zjutraj so otroci zelo ponosno v vrtec prinašali vsak svoj poganjalček in čelado, še bolj ponosno pa so povedali, kaj imajo in zakaj. Po zajtrku smo se zbrali pred vrtcem, kjer sva jim pripravili progo ter jih preizkusile v spretnostni vožnji. Da ni prišlo do nesreč, so morali otroci upoštevati prometne predpise, smer vožnje in seveda STOP znak. Vsi so naredili izpit z odliko, za nagrado so dobili bombončke, mali modri sonček in piknik na travi pred vrtcem.

Za vsako opravljeno nalogo so otroci prejeli nalepko malega modrega sončka. Otroke, ki so osvojili vsaj 5 modrih sončkov in veliko znanja, čaka še priznanje, ki pa ga bomo vzgojiteljice podelile na zaključni prireditvi vrtca.

Literatura: Zavod za šport RS Planica: Mali sonček - Gibalni/športni program za predšolske otroke - priročnik

OBISK POLICISTOV V VRTCU

Avtorica: **Nada Smolinger,**
pomočnica ravnatelja za vrtec Najdihojca

V mesecu maju smo imeli v naših vrtcih prav poseben obisk, ki nam ga je organizirala Mojca Gselman iz občinske uprave.

Obiskali so nas kar trije policisti: Borut Urnaut in Boštjan Lipej s Policijske postaje Rače ter Miran Čučej, ki se je s policijskim motorjem pripeljal s Postaje prometne policije Maribor.

Policist Borut je otrokom na njim primeren in zanimiv način predstavil svoj poklic, opremo in pripomočke, ki jih uporablja pri svojem delu. Ob prijetni medsebojni komunikaciji jih je seznanil s pravilnim ravnanjem v prometu kot sopotniki v avtomobilu in kot pešci. Otroci so mu z zanimanjem prisluhnili, pripovedovali o svojih izkušnjah v prometu, mu zastavljali zanimiva vprašanja in se ob vsem veliko novega naučili.

Da bi svoje znanje še nadgradili, jim je predstavil družabno igro Varno v šolo in domov, ki jo je za vsak oddelek podarila Občina Starše. Otroci bodo tako skozi igro spoznavali najnevarnejše in najpogostejše pasti v prometu. Vsak otrok je dobil še pobarvanko Varno na poti, ob kateri bodo utrjevali pravilno in nepravilno ravnanje v posameznih situacijah.

V vrtcu Najdihojca je bilo ob njihovem obisku primerno vreme, da so si lahko ogledali tudi policijski avtomobil z vso opremo, ter ponosno in brez strahu sedli vanj. Za trenutek so lahko prisluhnili sireni, ki jo policisti vklopijo, ko so na nujni vožnji, in opazovali modre utripajoče luči. Posebno pozornost so namenili policijskemu motorju, ga opazovali in se nanj tudi povzpeli.

Otroci so lahko večino policijske opreme sami preizkusili. Nadeli so si policijsko čelado, težak neprebojni jopič, si nataknili lisice (izvedeli so tudi pomen takšnega poimenovanja) in prvič pihali v napravo za alkotest.

Za sodelovanje se zahvaljujemo gospe Mojci Gselman za organizacijo obiska, gospodu županu za podarjen didaktični material in ne nazadnje vsem trem policistom, ki so si vzeli čas za naše otroke in poskrbeli, da so le-ti utrdili in si pridobili veliko novega znanja za varno udeležbo v prometu.

Za konec pa še nekaj zanimivih resnic, ki so jih otroci povedali policistu. V dani situaciji so nas sicer nasmejale, vendar nam dajo vedeti, da smo odrasli otrokom največji vzor, zato moramo poskrbeti, da bo le-ta pozitiven in odgovoren.

Ob pogovoru z otroki o pravilni vožnji v avtomobilu je policist vprašal otroke, če se morda kdo od njih vozi na sprednjem sedežu. *Kar nekaj otrok je odkrito dvignilo roke, eden od njih pa je dejal: »Midva s sestrico se pa na prvem sedežu menjavava.«*

Ob pogovoru o uporabi varnostnih pasov je ena od deklic povedala: *»Moja mamica se v avtu vedno pripne z varnostnim pasom.« Čez nekaj časa pa je nadaljevala: »Vmes pa spusti volan in avto sam pelje.«*

Ko je policist otrokom predstavil napravo za alkotest, je želel, da sami ugotovijo, za kaj se uporablja, zato je vprašal: *»Kaj se lahko zgodi, če odrasli pijejo alkohol in vozijo avto?« Eden od otrok je hitro odgovoril: »Bruhajo.«*

Za konec pa še ena čisto otroška. Policist je otrokom pokazal lopar za ustavljanje voznikov. Ko jih je vprašal, če vedo, kaj drži v roki, je eden od njih odgovoril: *»Liziko.«*

UVRSTITVE UČENCEV NA PODROČNIH IN DRŽAVNIH TEKMOVANJIH V ŠOLSKEM LETU 2012/2013

SLOVENSKI JEZIK
Mentorica: **Anica Bratuša**
Zlato Cankarjevo priznanje:
Klemen Bele
Srebrno Cankarjevo priznanje:
Eva Premzl

Mentorica: **Zdenka Kostanjevec**
Srebrno Cankarjevo priznanje:
Sabina Brezner
Timotej Elšnik
Zala Sel

ANGLEŠČINA
Mentorica: **Breda Premzl**
Srebrno priznanje:
Amadeja Kirbiš

NEMŠČINA
Mentorica: Lidija Pahor
Srebrno priznanje:
Sabina Brezner

MATEMATIKA
Mentorica: **Janja Ledinek**
Srebrno Vegovo priznanje:
Urška Kokot

Mentorica: **Janja Vodošek**
Srebrno Vegovo priznanje:
Bele Klemen
Timotej Elšnik
Miha Majhenič
Zala Sel

FIZIKA
Mentorica: **Zlatka Gojčič**
Srebrno priznanje:
Klemen Bele

GEOGRAFIJA
Mentorica: **Leonida Babič**
Srebrnopriznanje:
Klemen Bele

ZGODOVINA
Mentorica: **Leonida Babič**
Zlato priznanje:
Tim Ravnjak
Srebrno priznanje:
Urška Kokot
Maruška Žunkovič

ZGODOVINA
Zgodovinski kviz Muzeja narodne osvoboditve Maribor: Slovenci med prvo svetovno vojno
Mentorica: **Leonida Babič**
Bronasto priznanje:
Nika Dovečar
Ana Kustec
Katarina Rozman

KEMIJA
Mentorica: **Dragica Braunsberger**
Srebrno priznanje:
Klemen Bele

BIOLOGIJA
Mentorica: **Dragica Braunsberger**
Srebrno priznanje:
Maruška Šketa

DRŽAVNO TEKMOVANJE V ZNANJU O SLADKORNI BOLEZNI
Mentorica: **Dragica Braunsberger**
Srebrno priznanje:
Tim Ravnjak

VESELA ŠOLA
Mentorica: **Mira Obreht**
Srebrno priznanje:
Kaja Selinšek

TEKMOVANJE ZA ZLATO KUHALNICO
Mentorica: **Jana Dobnik**
Srebrno priznanje na regijskem tekmovanju:
Nika Dovečar
Aljaž Geršak
Tadej Kerovec

MATEMATIČNO TEKMOVANJE
Mentorica: **Sabina Hovnik**
5. mesto: **Lara Smogavc Cestar**
8. mesto: **Blaž Bandur**

LIKOVNO PODROČJE
LIKOVNI NATEČAJ: Otroci rišejo svet – Moja vloga v današnjem svetu
Mentorica: **Tanja Šimek**
Uvrstitev med prvih šest v Sloveniji in razstava izdelka v Dresdnu: **Ramadan Berisha**

Natečaj: POSTANI DONAVSKI UMETNIK
Mentorica: **Tanja Šimek**
3. mesto
Kristijan Boj Solatnik
Žan Jevšovar
Jan Lešnik

RAZISKOVALNO DELO
13. SREČANJE MLADIH RAZISKOVALCEV OSNOVNIH ŠOL PODRAVJA

PODROČJE: BIOLOGIJA
Raziskovalna naloga: ŽIVLJENJE Z VON WILLEBRANDOVO BOLEZNIJO
AVTORJA: **Veronika Mešić in Teo Trifkovič**
MENTORICA: **Dragica Braunsberger**

NAŠE PRVO ŠOLSKO LETO

Avtorica: **Jana Dobnik, učiteljica OŠ**

Še malo, pa se bo zaključilo naše prvo šolsko leto. Prvič so moji prvošolčki v šolo vstopili sicer že v vrtcu, saj so ob pomanjkanju prostora kot najstarejša skupina v vrtcu Najdihojca gostovali prav v naši učilnici že lani. Srečevali smo se na hodniku in s tretješolci smo jim pripravili športne igre.

Tretjega septembra pa se je začelo čisto zares. Postali so pravi devetletkarji. Prvi dan jih je obiskal klovn in poveselili so se. Od takrat pa nabirajo šolsko znanje. Jeseni so se srečali z lovci in pomagali pri urejanju krmišča za fazane. Obiskali so nas tudi gasilci in čebelarka. Kmalu smo spoznali legendo o čevljarčku. Obiskali smo Maribor in se sprehodili po čevljarčkovi poti.

Trije mali nadobudneži so se z legendo predstavili na Malem simpoziju v Pokrajinskem muzeju v Mariboru kot najmlajši udeleženci.

Radi ustvarjajo. Že za jesensko prireditev Pozdrav jeseni so ustvarjali iz naravnih materialov. Udeležili smo se akcije Pezovo ObdaRajanje. Izdelali smo mehke žogice. V novembru smo oblikovali izdelke, ki smo jih ponudili na novoletni tržnici. Njihovi izdelki vse leto krasijo hodnike naše šole. Ko je zapadel prvi sneg, so se igrali z njim in izdelali krasnega snežaka. Sodelovali so v akciji Modri Jan in pripravili tudi razstavo svojih izdelkov v kraju. Ob ustvarjanju radi zapojejo in potem se v naši učilnici ali zunaj razlega pesem.

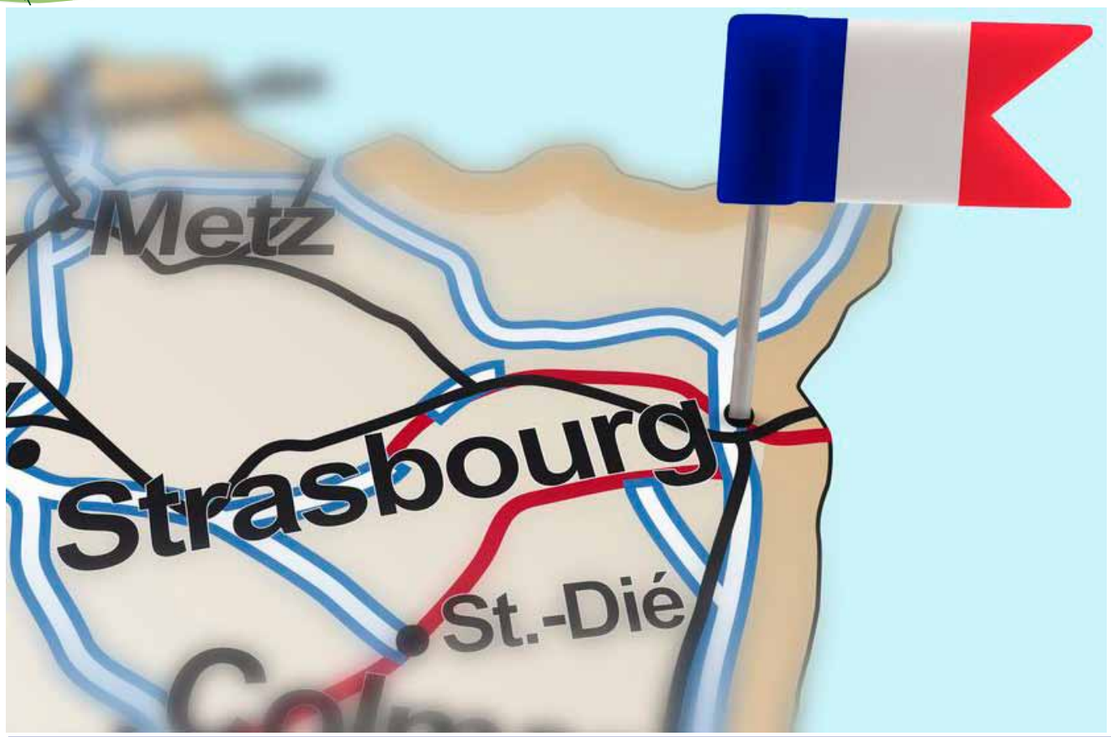
Ves čas opazujejo svoje okolje in zanj jih tudi skrbi. Tako so jeseni posadili drevo in sadike timijana, ki nam jih je prinesla čebelarka. To so medonosne rastline in naj bi v našo bližino privabile čebele. Spomladi pa smo se lotili vrtnarjenja. Nasadili so sadike paradižnika in zanje skrbijo.

Novembra so bili na plavalnem tečaju. Pozimi so se večkrat sankali kar na bregu ob šoli. Potrebujejo veliko gibanja, zato smo pogosto na sprehodih. Opazujejo, kaj se dogaja, in skrbi jih, če ne skrbimo za svoje okolje. Radi tudi plešejo in s plesom so se predstavili tudi na naših praznovanjih.

Obiskali so SNG, Lutkovno gledališče in kino v Mariboru. Ogledali so si tudi lutkovne predstave šolskih lutkarjev in se še sami poigrali z lutkami. Ustvarili so svoje prve knjige. Maja pa so prvič prespali v šoli. Na pravljični noči so res uživali, saj uživajo ob prebiranju in pripovedovanju pravljic. Zdaj pa že težko čakajo, da se bo šolsko leto zaključilo in bodo lahko uživali na svojih prvih zasluženih počitnicah.

STRASBOURG STARODAVNO SREDIŠČE ALZACIJE IN »PRESTOLNICA« ZDRUŽENE EVROPE

Avtor: **Ivan Klep**

Sredi maja sva z ženo, v organizaciji Društva bolnikov s krvnimi boleznimi iz Mengša, z agencijo Kompas obiskala francosko pokrajino Alzacijo. To je ena izmed najmanjših francoskih pokrajin na nemško-francoski meji. Ima nadvse burno zgodovino in je večkrat »menjala gospodarje«. Že v srednjem veku je bila zanimiva zaradi svoje lege in rodovitne zemlje. Preko nje so vodile poti od severa proti jugu. Na njenem območju so potekale verske vojne med protestanti in katoličani, med severnjaki in južnjaki, večkrat pa tudi med neposrednimi sosedi Nemci in Francozi itd.

Po 2. svetovni vojni pa je »dežela« dokončno pripadla Franciji. Leži ob reki Ren, ki je tu že plovna. Po pokrajini pa teče še cela vrsta manjših rek. Prepletena je tudi z vodnimi kanali, ki so tudi plovni, kar izkoriščajo nekatera mesta. Pokrajina je znana po vinogradih, ki se ponekod raztezajo od prvih vaških ali mestnih hiš po celi ravnini oziroma od dolin do sredine gričev, na vrhu pa so gozdovi, kar je v primerjavi z našimi vinorodnimi pokrajinami malo drugače. Naselja so stisnjena skupaj in tista, ki so dobro ohranjena, so celo še v obzidju iz srednjega veka. Na gričih in hribih so posejani gradovi, ki so vsi grajeni iz rdečkasto-rjavega peščenjaka. Tudi zemlja vsaj po gričih ponekod spominja na kraško zemljo »terra rosso«. Z vinogradništvom se prebivalci ukvarjajo že dolga stoletja. Znana sorta je renski rizling in seveda še cela paleta tako belih (traminec) kakor tudi rdečih sort. Mnogi kletarji proizvajajo tudi šampanjec. V znani kleti Dopf (600-letna tradicija) v mestecu Riquewihr (fonetično Rikvir) na alzaški vinski cesti smo degustirali njihova vina. Meni osebno je bil všeč polsladki traminec. Naslednje mesto, ki smo si ga še ogledali, je bil Colmar blizu Strasbourga, ki skupaj z mestom Vogezi velja za

središče vinogradništva in predelave vin iz vinorodnega predela Alzacije in prav v njegovi bližini je pravljična vas Riquewihr, ki je pravzaprav med obzidje stisnjena množica več deset starih hiš s kletmi in prodajalnami za degustacijo vina, sirov, kruha in mesnih izdelkov ter seveda znanih domačih keksov, ki jih drago prodajajo. Vmes pa ponujajo še turistični kič, tako kot vsepovsod v turističnih krajih. V vasi Riquewihr nas je po govoru »prepoznal« kot rojake Bosanec »Sarajlija Nedžo« in nam takoj prodajal vrečico keksov za 4 evre, drugje pa so bili po 6 do 8 evrov. Za primerjavo naj tudi navedem, da so bile nekatere vrste sira po 30 do 40 evrov, enako predrage pa so bile tudi salame.

Stare hiše v teh krajih so sploh nekaj posebnega, saj so »ojačane« z lesenimi trami in tramiči od kleti do strehe. Zunanje stene pa so pobarvane z živimi barvami (modra, rumena, zelena …). Pravijo jim tudi »nemške« hiše. V novejšem času opuščajo takšno gradnjo, vendar vsepovsod ohranjajo stare hiše tako na vasi kot tudi v mestih. Francozi so veren narod in imajo veliko lepih cerkva. V naselju Riquewihr jih je bilo kar pet in ne boste verjeli, vse so bile odprte in dostopne turistom. Francozi so tudi zelo narodnostno ozaveščeni in so nadvse ponosni na svojo Notre Dame (po naše Naša Gospa) v Parizu in marsikje so prav zato zgradili prave, seveda manjše kopije te cerkve. Ena od takšnih je zgrajena tudi v Strasbourgu. Krilatica, da Francozi govorijo le francosko, ne drži več, vsaj v Alzaciji ne, saj mladi govorijo angleško, v tem delu Alzacije, kjer smo potovali, pa skoraj vsi razumejo tudi nemški jezik.

Mesto Strasbourg, ki je bil glavni cilj našega obiska, je razdeljeno na dva med seboj povezana dela. Staro mestno jedro je pravzaprav pravi Strasbourg, novejši »evropski« del mesta, kjer so vse institucije, potrebne za nemoteno delovanje evropskih organov in organizacij, pa je zgrajen za potrebe EU. V novem delu vozi lep in moderen tramvaj in to po »zeleni progi«. Med tiri namreč raste trava, ki jo redno kosijo kot v parkih, o čemer smo se prepričali na lastne oči. Svet Evrope in Sodišče za človekove pravice imata v mestu tako imenovani stalni sedež, parlament, kjer je sedež Evropske komisije, pa ima za zdaj še enotedenski mandat. Za tri tedne na mesec pa se vsi poslanci in njihovi asistenti in vse drugo tehnično osebje (prevajalci in drugi …) kompletno preselijo v belgijsko glavno mesto Bruselj. Ostanejo le varnostniki in vzdrževalci. Znano je, da si je Francija izborila ta privilegij in ga noče izpustiti iz rok, saj je to pravi gospodarski in turistični »biznis«. Vsakokrat, ko se preseli skupaj okoli 3.000 »uradnikov« nazaj v Strasbourg, praktično ni več proste sobe v mestu in okolici. Koliko vse to stane, ne pove nihče. Vso potrebno opremo selijo s posebnimi tovornjaki. Vsak poslanec oziroma poslanka ima svojo veliko »škatlo«, v katero naloži vse osebne in službene stvari in dokumente. Seveda je dodatno poskrbljeno tako za varnost teh materialov kot tudi osebja. Predstavljajte si morebitne selitve iz Ljubljane v Maribor in nasprotno. Povedano nam je bilo, da je bil Strasbourg izbran tudi zato, ker leži na nekakšni »zemljepisni sredini« vseh članic EU.

Posebno doživetje za našo skupino je bil sam ogled notranjosti Evropskega parlamenta (EP) in srečanje z našo evropsko poslanko Tanjo Fajon in njeno asistentko Ajdo Žigon. Pred samim neposrednim vstopom v »notranjost« je za vsakega obiskovalca potreben takšen osebni pregled kot na letališčih, enako tudi za prtljago, medtem ko je vrhnja oblačila treba odložiti v garderobe. V več deset metrov dolgo in široko »avlo« pa je vstop normalen, greš le mimo varnostnikov in si tudi pod budnim nadzorom kamer, ki so vsepovsod. Ustavi te osebje, ki vodi telesne in preglede prtljage. Pregledi so zelo strogi, kontrolirajo tudi dokumente. Točne podatke smo morali poslati na kontrolo že mesec dni pred našim obiskom. Velikost okrogle zgradbe te že od zunaj fascinira. Znotraj pa je vse še dodatno »gromozansko«. Stopnice gor, dol, dvigala, nenehno gibanje ljudi, trgovinice, butiki, saloni, več deset metrov dolgi »hodniki«, notranje terase, zasajene z rožami in vzpenjavkami, ki segajo od 5 do 10 m v višino. Vsepovsod srečuješ ljudi različnih narodnosti, uniformirane uradnike, varnostnike … Povsod je pravi živžav. Ko smo srečno prestali preglede, so nas spustili v notranjost zgradbe, kjer bi se brez spremstva zagotovo izgubili. Ponovno so bile vsepovsod rože, slike, kipi in napisi; podij za slikanje pred zastavami vseh članic je bil non-stop zaseden.

Na sprejemu smo bili v eni izmed več deset dvoran, ki obkrožajo glavni parlamentarni avditorij. Asistentka Žigonova nas je s pomočjo videotehnike podrobno seznanila tako z delovanjem parlamenta kot tudi naših, slovenskih »evroposlancev«. Ko se nam je pridružila še evroposlanka Fajonova, smo iz prve roke izvedeli, da poteka tudi zasedanje parlamenta in da bomo lahko šli za nekaj časa v sam parlament (na balkon oziroma galerijo) in v živo spremljali potek glasovanja. Poudarila je, da so nekatere komisije in odbori »zakonodajni« (obvezujoči sklepi za članice), drugi pa le svetovalni (neobvezni). Seveda smo jo zasuli tudi z vprašanji o aktualnih temah pri nas. Povedala je, da bodo vsi sedanji slovenski poslanci naslednje leto skoraj zagotovo ponovno kandidirali na volitvah za ponovni mandat evroposlanca oziroma evroposlanke, da je Slovenija v težki situaciji in da bo treba v Sloveniji »stopiti skupaj«, brez fige v žepu, saj se nam drugače slabo piše. Mnogi v EU namreč menijo, da smo mi na vrsti za »poseg EU komisije« tako na finančnem kot tudi gospodarskem področju delovanja naše države. (Opomba pisca: Ob koncu maja smo doma izvedeli, da smo se za zdaj rešili skozi šivankino uho, vendar nas čakata dve težki leti gospodarskih sanacij in še dodatnega zategovanja pasov). Vsi naši poslanci so bolj ali manj aktivni po svojih evropskih političnih strankarskih skupinah in se le redko dobivajo kot Slovenci, čeprav se to tudi zgodi. Usklajevanja potekajo po strankarski pripadnosti in smo premajhni, da bi skozi nacionalni interes kaj več dosegli: večja je možnost, če se povežemo s kom, vendar imata Nemčija in Francija veliko moč, glasni so Britanci, ki vedno nekaj hočejo oziroma »težijo«. Potožila je o premajhnem obveščanju o delu evroposlancev v Sloveniji, saj novinarji rajši pišejo o kakšnih bolj zanimivih temah kot pa o suhoparnih evropskih zakonih, predlogih itd. Ena ura razgovora je minila, kot bi pihnil.

To je bilo vsekakor, ne glede na politične ambicije posameznikov, posebno življenjsko doživetje. Dobre pol ure smo bili še na balkonu oziroma galeriji ter opazovali delo poslank in poslancev. Strogo smo bili opozorjeni na tišino, brez ploskanja; ves čas smo bili pod nadzorom … Lahko smo vse poslušali v slovenskem jeziku, saj je vsak dobil slušalke. Slovenski simultani prevod je bil na številki dvajset. »Videli« smo skoraj vse naše poslanke oziroma poslance na njihovih sedežih, čeprav jih je bilo v množici 754 ljudi težko najti brez sedežnega reda, ki smo ga tudi dobili za spomin.

Ko je dnevni predsedujoči oznanil odmor in malico, smo tudi mi odšli k jedilnici, ki me je spominjala na kakšno tovarniško menzo in skupaj z drugimi obiskovalci čakali v vrsti na prvo »parlamentarno« kosilo v življenju. Izbira ni bila velika: zelen grah, riž, polovička piščančjih prsi ali ribji file ali »štuc« neke klobase. Zraven pa krožniček mešane solate, sestavljen iz rumenega korenčka in bele redkvice z rdečim zeljem, za sladico pa je bil po izbiri mešani kompot v skodelici ali tortica s prelivom iz bele čokolade; smeli smo si vzeti še majhno okroglo štručko (manjša od naših »kajzeric«). Če pomislim na to kosilo, ki je stalo 13,60 evra, se mi zdi, da bomo v Sloveniji morali »zategniti pas« tudi pri načinu prehranjevanja. Seveda smo se vsi zavedali, da poslanke in poslanci jedo kaj drugega. No, skoraj bi pozabil na pijačo. Na izbiro so bili dva ali trije sokovi in gazirane pijače v pločevinkah in nič »konkretnega«, da bi lahko nazdravili našemu obisku. Potem smo skozi garderobo, kjer so nam vrnili vrhnja oblačila počasi, po dobrih treh urah obiska zapuščali sedež Evropskega parlamenta in se še nekaj časa zaradi fotografiranja zadrževali v veliki vhodni avli in nato še pred parlamentom, kjer smo se slikali pred znano skulpturo »matere in otroka«. Za spomin smo dobili nekaj propagandnega materiala v slovenščini in se vsak s svojimi vtisi odpravili proti avtobusu.

V parku pred parlamentom je pod budnim varstvom francoske policije demonstrirala skupina temnopoltih Afričanov in zahtevala (napisi na plakatih), naj jih EU podpre v njihovih težnjah v borbi za človekove pravice na Mauritiusu, kjer imajo Francozi še vedno velik vpliv. Baje je to vsakdanja slika pred evropskimi institucijami.

Pri ogledovanju mesta smo se vozili z ladjico po kanalu reke Ill; na zapornicah smo se »dvignili« za 1,80 m in si tako med enourno vožnjo ogledali celotno središče starega dela mesta. V ožjem delu starega mesta, ki se imenuje La Petite France, je veliko gostinskih lokalov, kjer lahko naročiš »a la carte« vse, kar ti srce poželi, seveda po evropskih cenah (meniji, brez juh, z enim kosom mesa so stali od 15 evrov navzgor, kave pod 2 evra nismo dobili nikjer …). Klasična pica je stala od 10 do 12 evrov.

Zanimiv je bil tudi ogled starega mesta Colmarja, kjer seveda ni takšnega živžava kot v Strasbourgu. Izvedeli smo, da je kipar velikega Kipa svobode, ki stoji pred New Yorkom v ZDA, doma iz teh krajev in zato je kopija tega spomenika postavljena na vhodu v mesto. Pri gradnji tega spomenika za ZDA je pomagal tudi ing. Eiffel – konstruktor znanega stolpa v Parizu.

Ogledali smo si še grad Koenigsbourg – največji ohranjen oziroma obnovljen francoski grad, ki je že od daleč vidna velika utrdba. Bil je skoraj uničen, pa so ga iz spoštovanja do svoje preteklosti obnovili (poiskali so in nazaj vgradili več tisoč originalnih delov zidovja). Je resnično veličasten, dolg 100 m in visok več deset metrov, ponekod z več metrov debelimi zunanjimi zidovi. Zgrajen je na živi skali in je imel v glavnem obrambne namene, saj pravih prostorov za bivanje v njem ni.
Vodička nas je opozorila na še eno francosko posebnost. V skoraj v vsakem večjem kraju je vsaj en spomenik »skulptura ženske«, ki ponazarja »svobodo«. Francozi so v svoji tisočletni zgodovini velikokrat »krvaveli« tako doma kot tudi na tujem za svobodo in človekove pravice v najširšem smislu (znana so gesla: bratstvo, enakost, svoboda). Tudi v današnjem času radi množično stavkajo ali demonstrirajo, če jim kaj ne paše.

Na koncu omenjam le še zaplete s kruhom pri zajtrkih; vedno ga je zmanjkovalo in so ga morali ubogi nič krivi strežniki nabavljati na vse možne načine (nakupi v pekarnah, v sosednjih lokalih in ne vem, kako še …). Francozi namreč niso navajeni, da se zjutraj toliko poje (kvečjemu rogljiček in kava ali čaj) in so se čudili naši »lakoti«. K sreči smo preko dneva lahko po mili volji nakupovali njihove pekarske izdelke v majhnih pekarnicah, kjer so prodajali metrski oziroma celo dvometrski kruh »francoz« po zmernih cenah. Lačni seveda nismo bili.

Iz suhoparnega, vendar zanimivega (ker marsičesa ne vemo ali pozabljamo) parlamentarnega gradiva sem potegnil še nekaj osnovnih podatkov – toliko, da obnovimo nekatera potrebna vedenja o evropski oblasti.
Članic je 27, naslednja, ki bo vstopila, je Hrvaška, potem pa verjetno nekaj časa ne bo več nobene. Pod »oblast« EP sodi več kot 500 milijonov Evropejcev. Poslank in poslancev je 754. Neposredne volitve poslank in poslancev so vsakih pet let.

Razdeljeni so v skupine po strankarski pripadnosti:

- Evropska ljudska stranka (krščanski demokrati – EPP) – 271,
- Napredno zavezništvo socialistov in demokratov v Evropskem parlamentu (S&D) – 190,
- Zavezništvo liberalcev in demokratov za Evropo (ALDE) – 85,
- Zeleni in evropska svobodna zveza (Greens/EFA) – 58,
- Evropski konservativci in reformisti (ECR) – 53,
- Evropska združena levica in Zelena nordijska levica (GUE/NGL) – 34,
- Evropa svobode in demokracije (EFD) – 33,
- Samostojni poslanci (N!) – 30.

Od lani je predsednik Evropskega parlamenta Martin Schulz, prvi pa je bil leta 1958 Robert Schuman (eden izmed pobudnikov oziroma začetnikov evropskega povezovanja). Evropski parlament sestavljajo: politični organi (vodstvo), parlamentarni odbori, delegacije, generalni sekretariat …
Vodilne osebnosti v EP so: predsednik Evropske komisije je Jose Manuel Barroso, predsednik Evropskega sveta je Herman Van Rompuy, visoka predstavnica EP pa je Catherine Ashton.

Od 9. maja 1950 (formalni začetek evropskih povezav) se ta datum praznuje kot Dan Evrope. EU ima svojo zastavo, himno in denar.

Intervju

Barbara Selinšek –

»PONOSNA SEM NA VSA ODLIČJA IN PRIZNANJA!«

Avtorica: **Katja Grabrovec**

Barbara Selinšek prihaja iz naše Občine Starše, mnogi pa jo poznamo kot izredno športnico in navdih številnih sovrstnicam. Poleg prostega časa, ki ga ima zelo malo, večino dneva posveča rokometu, ki je tudi njena velika ljubezen. Trenutno igra za mladinsko reprezentanco za rokometni klub Ptuj (Mercator Tenzor Ptuj), obiskuje pa Drugo gimnazijo. Da se vložena energija in trud splačata dokazujejo številna odličja in priznanja, ki jih je vseh teh letih prejela. Prav na vsa je ponosna, še posebej pa so nanjo ponosni starši, ki jo v športu tudi zelo podpirajo.

Kdaj si se pričela ukvarjati z rokometom in kaj te je vodilo k temu športu?

»Z rokometom sem se začela ukvarjati v tretjem razredu osnovne šole. Vse se je začelo, ko je prišla na osnovno šolo Alenka, kasneje tudi moja prva trenerka, in je iskala deklice, ki bi se bile pripravljene ukvarjati z rokometom. Skupaj s sestro sva se takrat odločili, da poskusiva, ob tem pa sva imeli veliko podporo tudi doma, saj se je oče v mladosti ukvarjal z rokometom (bil je vratar), mama in brat pa sta prav tako podpirala ukvarjanje s športom.«

Kje igraš sedaj?

»Trenutno že drugo sezono igram na Ptuju, pred tem pa sem skoraj osem let igrala v Račah.«

V tem času si osvojila kar nekaj odličij. Katera vse in ali kateremu odličju pripisuješ večji pomen?

»Ponosna sem prav na vsa dobljena priznanja, toda največ bi lahko rekla mi pomeni naslov državnih prvakinj v kategoriji starejših deklic, ki smo ga osvojile s puncami v Račah. To je bilo takrat veliko presenečenje, saj nihče v klubu tega ni pričakoval, ali pa vsaj upal pričakovati. V tem času smo bile nepremagljive tudi na državnem prvenstvu osnovnih šol, kjer smo se kar tri leta zaporedoma uvrstile v finale ter leta 2008 osvojile naslov državnih prvakinj. Izpostavila bi še uspeh na mednarodnem turnirju na Slovaškem v Prešovu, kjer smo na zelo močnem mednarodnem turnirju leta 2011 osvojile drugo mesto. Veliko mi pomeni tudi letošnji uspeh z mladinsko reprezentanco, ko smo se uspele uvrstit na evropsko prvenstvo na Danskem, saj je to za našo generacijo prvi večji uspeh.«

Kako pa je po tvojem mnenju razvit rokomet v Sloveniji – smo »resna« konkurenca tujim državam?

»Če se omejim na ženski rokomet, mislim da smo predvsem v mlajših kategorijah lahko zelo konkurenčni drugim evropskim, svetovnim državam. To nam kažejo rezultati slovenskih klubov na mednarodnih turnirjih, navsezadnje pa se tudi slovenske ženske reprezentance v mlajših kategorijah dokaj redno uvrščajo na največja tekmovanja. Večji problem pa je članska kategorija, kjer z izjemo dveh, treh klubov nismo konkurenčni tujim državam, ki so v vseh pogledih pred nami. To seveda ne velja za moški rokomet, kjer je konkurenca, pa tudi kvaliteta, precej večja, tudi v Sloveniji.«

Koliko časa nameniš treningom, ali ti ob tem ostane še kaj časa za »mladost«?

»Treningom namenjam kar veliko časa, praktično vsak dan med tednom. Včasih je časa za druge stvari res malo, saj mi veliko časa vzame tudi šola in obveznosti z njo, vendar pa, če si znaš čas razporediti, se najde čas tudi za ostale stvari, ki jih rad počneš. Mislim, da če uživaš v tem kar počneš, ti ni žal za vsako uro treninga, ko bi mogoče lahko počel to kar počnejo tvoji prijatelji, sošolci.«

Kaj meniš, kako občina podpira šport oz. kaj bi na tem področju še lahko naredili v prihodnje?

»Glede na moje izkušnje iz preteklosti Občina Starše rokometu žal ni bila preveč naklonjena. Upam, da se bo v prihodnosti to spremenilo na bolje. Šport ima namreč vedno večjo vrednost, mladih, ki se ukvarjajo s športom, pa je vse več.«

POMEN MAŠČOB V PREHRANI

Avtor: **ing. Dejan Skodič, univ. dipl. ing. živ. in preh.**
Biotehniška fakulteta, Oddelek za živilstvo

Najpogostejši vzrok smrti v Sloveniji in v državah EU so bolezni srca in ožilja, na drugem mestu so različne vrste raka, sledijo pa obolenja dihal in prebavil. Zaradi teh kroničnih bolezni odrasli tudi najpogosteje obolevajo, kakovost njihovega življenja pa je slaba.

Značilnost kroničnih bolezni je, da jih povzročajo in pospešujejo dejavniki tveganja nezdravega življenjskega sloga ter biološki dejavniki tveganja, zvišan krvni tlak, zvišana raven holesterola in sladkorja v krvi ter čezmerna telesna teža, ki privede do močne debelosti. Kronične bolezni se pojavljajo zahrbtno, tako da njihovega začetka posamezniki ne opazijo dovolj zgodaj, zato je pomembno, da čim prej odkrivamo dejavnike tveganja, ki jih pospešujejo, in prepoznavamo tiste posameznike, ki so bolj ogroženi in zbolijo zaradi teh bolezenskih težav. Z zdravim življenjskim slogom lahko učinkovito obvladujemo biološke dejavnike tveganja, preprečujemo in zdravimo tveganja ter preprečujemo in zdravimo kronične bolezni. Del zdravega življenjskega sloga je nedvomno zdrava in predvsem uravnotežena prehrana, ki vsebuje zdrave in nujno potrebne maščobe.

Skrb vzbujajoči statistični podatki kažejo, da je v Sloveniji več kot 45 % ljudi nezadostno telesno aktivnih, kar pomeni, da so telesno aktivni manj kot 1-krat tedensko. Čezmerno telesno težo z indeksom telesne mase več kot 25 kg/m^2 ima več kot 75 % odraslih, debelih z indeksom telesne mase več kot 30 kg/m^2 pa skoraj 30 % pregledanih odraslih Slovencev. Zvišane vrednosti holesterola ima skoraj 66 % odraslih, povišane vrednosti krvnega tlaka več kot 32 % odraslih, moteno presnovo glukoze pa so zdravniki ugotovili pri 20 % odraslih.

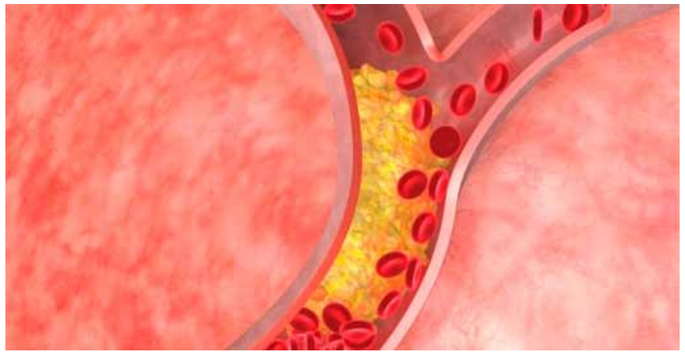
Pregled razširjenosti srčno-žilnih obolenj v slovenskem prostoru po regijah kaže, da jih je veliko več na območjih, ki ležijo v vzhodni polovici Slovenije.

Po podatkih Inštituta za varovanje zdravja ima izraženo obliko bolezni srca in ožilja v povprečju od 6 do 7 % odraslih, starejših od 19 let, in 23,7 % odraslega prebivalstva, starejšega od 65 let. Predstavljeni podatki kažejo na veliko razširjenost dejavnikov tveganja za kronične bolezni in veliko ogroženost za srčno-žilne bolezni pri slovenski odrasli populaciji, za katero nas je lahko upravičeno strah.

Devet nasvetov za zdravo in uravnoteženo prehrano in zdrav življenjski slog (Unilever, 2012):

1. Vzdržujte zdravo telesno težo. Gibajte se vsak dan, ne glede na letni čas, poslužujte se vsaj 30 minut hitre hoje.
2. Jejte raznovrstno sadje in zelenjavo. Vsaj 5 porcij dnevno.
3. Večkrat na dan jejte kruh, testenine, riž in krompir. Izbirajte polnovredne izdelke!
4. Pazite na vnos maščob. Zamenjajte nasičene maščobe z nenasičenimi, na primer maslo z mehko margarino.
5. Zamenjajte mastno meso in mastne mesne izdelke s stročnicami, piščančjim mesom, z ribami ali s pustim mesom.
6. Posegajte po lahkih mlečnih izdelkih, ki vsebujejo manj maščobe ter z dodanimi enostavnimi ogljikovimi hidrati.
7. Izbirajte živila, ki vsebujejo malo sladkorja. Sladkor uživajte le občasno, izogibajte se sladkanim pijačam in sladkarijam z veliko sladkorja.
8. Izogibajte se močno soljeni hrani. Dnevna priporočena količina soli je od 5 do 6 g (1 žlička).
9. Izogibajte se alkoholu.

Rezultati različnih raziskav so potrdili, da zmanjšanje vnosa maščob, predvsem nasičenih maščobnih kislin in holesterola, zmanjšuje umrljivost zaradi srčno-žilnih bolezni.

Maščobe imajo v naši prehrani hranilno, energijsko in gastronomsko-kulinarično vrednost (1 g čiste maščobe nam da 37 kJ, to je 9 kcal energije). So ena izmed najpomembnejših sestavin dnevne prehrane. Pomembno je, koliko in katere vrste maščob uživamo. Pravo prehrambno in preventivno vrednost za človekovo zdravje dosežejo le, če maščobe ne presegajo 30 % energijske vrednosti obroka. Priporočila o zdravi prehrani pa upoštevajo še zelo pomembno pravo razmerje med nasičenimi in nenasičenimi maščobnimi kislinami, ki naj bo 1:2 v korist nenasičenim maščobam. Ni pomembna samo količina, temveč predvsem kakovost maščob. Maščobe so za človekovo zdravje izrednega pomena, saj življenjsko pomembne maščobne kisline vsebujejo nasitno vrednost in so rezerva hrane v organizmu, so gradniki celičnih membran (esencialne maščobne kisline, telo jih mora dobiti s hrano), povečujejo energijsko gostoto hrane, vplivajo na absorpcijo v maščobah topnih vitaminov (A, D, E in K), izboljšujejo okus hrane in služijo kot energijska rezerva v telesu …

Živalske maščobe vsebujejo večinoma nasičene maščobne kisline, najdemo jih v svinjski masti, mesu, mleku in mlečnih izdelkih, pa tudi v kokosovi in palmovi masti. Te so v prehrani najmanj zaželene, saj pospešujejo nastanek in razvoj srčno-žilnih bolezni. Na drugi strani pa so v prehrani najbolj zaželene enkrat nenasičene maščobne kisline, ki jih najdemo v olivnem olju, sončničnem olju, bučnem olju, mehki margarini, ribah itd., ki v priporočenih količinah pomagajo odpraviti srčno-žilna obolenja. Nikakor pa ne smemo pozabiti na večkrat nenasičene maščobne kisline, ki pa so za človeka prav tako nujno potrebne pri vsakodnevnem razvoju in normalnem delovanju organizma. Dobiti jih moramo s hrano, saj jih človeško telo samo ne more ustvariti.

VARNO V POLETJE

Avtorica: **Laura Rozman**

Če je pred leti bila porjavela polt pojem zdravja in lepote, je danes to popolnoma drugače. Zdravnikom je že v prejšnjem stoletju uspelo dokazati škodljive posledice prekomerne izpostavljenosti sončnim žarkom.

Zagorelost ni nič drugega kot poškodovana koža, in ker je koža naš največji organ, jo je temu primerno potrebno tudi zaščititi – s kremo z zaščitnim faktorjem ali s kakšnim pokrivalom.

Tveganju za nastanek kožnega raka smo izpostavljeni vsi. Res pa je, da so najbolj ogroženi svetlolasi, rdečelasi, svetlopolti, tisti s svetlimi očmi in pegasti ljudje.

KOŽNI RAK V SLOVENIJI

Čeprav smo ljudje vse bolje ozaveščeni o nevarnosti prekomernega sončenja, je kožni rak v zadnjih letih eno najpogostejših rakavih obolenj pri nas. Pri ženskah je na drugem mestu takoj za rakom dojke, pri moških pa ta vrsta raka zaseda tretje mesto. V Sloveniji tako vsako leto na novo odkrijejo približno 2000 primerov kožnega raka.

Posebej zaskrbljujoče je dejstvo, da za to vrsto raka oboleva vse več mladih ljudi.

Za najpogostejši vzrok nastanka kožnega raka veljata prekomerno izpostavljanje soncu in pridobivanje barve v solariju.

Prekomerno izpostavljanje soncu ne povečuje samo tveganja za kožnega raka, ampak s seboj prinese tudi druge številne nevarnosti in nevšečnosti, kot so opekline, zgubana in uvela koža, okvare oči, alergije ter moteno delovanje imunskega sistema.

POSKRBIMO ZA PREVENTIVO!

Kerse bliža čas dopustov in lenarjenja na plaži, vam ponujamo nekaj nasvetov, kako se zaščititi pred soncem.

Kar je najbolje je, da se soncu med 11. in 16. uro izogibamo, saj je takrat sevanje najmočnejše. V primeru, da se sončnim žarkom nikakor ne moremo izogniti, pa priporočamo da oblečete (sploh na plaži) gosto tkano obleko, zaščitite oči s sončnimi očali z ustrezno zaščito proti UV žarkom, na glavo pa posadite kakšen klobuk s širokimi krajci.

Doslednost je potrebna tudi pri uporabi kreme z zaščitnim faktorjem. Na telo jo je priporočljivo nanesti 15 do 30 minut pred odhodom na sonce, vsebovati pa mora zaščito pred UVA in UVB žarki.

Če boste ignorirali vse zgornje, pa se poskusite držati vsaj tega nasveta. Ko je vaša senca krajša od vaše višine, takrat veste, da je zares čas, da se umaknete v senco.

Zapomnite si, zdrava zagorelost ne obstaja!

ZAČNITE DAN S SVEŽE IZTISNJENIMI SOKOVI

Sveže iztisnjeni zelenjavni in sadni sokovi so prava zakladnica vitaminov, mineralov, ogljikovih hidratov in ostalih pomembnih sestavin, ki jih potrebujemo za krepitev imunskega sistema.

Pitje svežih iztisnjenih sokov zelo dobro vpliva tudi na naše počutje in preprečuje številne bolezni.

S sveže stisnjenimi sokovi bomo celice in tkiva najhitreje nahranili. Ti nas bodo oskrbeli z rudninskimi snovmi, ki v kri prehajajo veliko hitreje, kot pa če bi jih zaužili v obliki trde hrane. Za čiščenje uskladiščenih strupov iz telesa in ledvic pa so še vedno najboljši agrumi, kot so limona, mandarina, grenivka in pomaranča.

Korenčkov sok za prebavo

Korenčkov sok je bogat z vitamini A, B, C, D, E in K. Z njim boste pomirili želodčne in prebavne težave, izboljšali prebavo in tek. Poleg naštetega je tudi dober čistilec jeter, preprečuje okužbe in povečuje vitalnost.

Za lepoto pijte kumarični sok

Kumare vsebujejo več kot 40 % kalija, 10 % natrija, 7,5 % kalcija, 20 % fosforja in 7 % klora. Kumarični sok je tako naravni diuretik, pospešuje rast las in izboljša strukturo nohtov. Zaradi visoke vsebnosti kalija nam pomagatudi pri uravnavanju krvnega pritiska. Prav tako koristi prizadetim zobem in dlesnim.

Regratov sok za notranje čiščenje

Regrat je ena najbolj razširjenih rastlin na svetu. Regratov sok učinkovito zmanjšuje preveliko zakisanost organizma ter nam ob morebitnih zdravstvenih težavah pomaga do zdravega stanja. Vsebuje veliko kalija, kalcija in natrija in je med našimi živili najbogatejši z železom in magnezijem. Slednji je nujno potreben za pravilen razvoj trdnega okostja.

Jabolčni sok za vse težave

Eno jabolko na dan prežene zdravnika stran. Zdravnika ne boste potrebovali tudi v primeru, če boste namesto celega sadeža zaužili sveže iztisnjen sok. Jabolčni sok namreč zmanjšuje količino slabega holesterola v krvi ter izboljšuje zdravje srčno-žilnega sistema. Ob vsakodnevnem zauživanju jabolčnega soka se občutno zmanjša tudi verjetnost pojava srčnih bolezni.

Dober je tudi za pljuča, saj zmanjšuje nevarnost pojava astme. Zaradi visoke vsebnosti kalija je priporočljiv tudi za tiste, ki se bojujejo z revmatizmom in artritisom.

Vse, kar potrebujete za pripravo sokov je samo sokovnik. Sadje mešajte med seboj po volji, poljubno pa lahko dodate pa lahko tudi zelenjavo kot je paradižnik, pesa, korenje in ostala. Prepustite se svoji domišljiji.

NAJBOJŠA POLETNA REKREACIJA

Slovenci smo menda narod rekreativcev, najraje imamo hojo, kolesarjenje in plavanje. In prav slednje je zagotovo ena najboljših poletnih rekreacij, saj ves čas hladi telo.

Pri plavanju naše dihanje postane bolj ritmično in globoko, sprostijo se hormoni sreče, obenem pa naredimo še nekaj zase.

Ta vrsta rekreacije blagodejno vpliva na vse skupine mišic, hkrati pa naše sklepe minimalno obremeni, saj smo v vodi do 90 % lažji kot na kopnem. Prav zaradi tega je plavanje še posebej primerno za ljudi s prekomerno težo in za ljudi, ki trpijo za katero izmed bolezni kosti in sklepov.

Čeprav imamo občutek, da pri plavanju uporabljamo samo mišice na rokah in nogah, to sploh ne drži. Med tovrstno rekreacijo namreč uporabljamo tudi ostale mišice našega telesa – trebušne, hrbtne in zadnjične. Gre za aerobno vadbo in samo 30 minut plavanja na dan zmanjša bolezni srca in ožilja za okoli 40 %. Zaradi ležečega položaja in vlažnega zraka pa lahko plavanje izboljša tudi simptome astme.

In podatek, ki je še posebej razveseljiv za ženske – v desetih minutah lahko pri plavanju porabimo tudi do 150 kalorij.

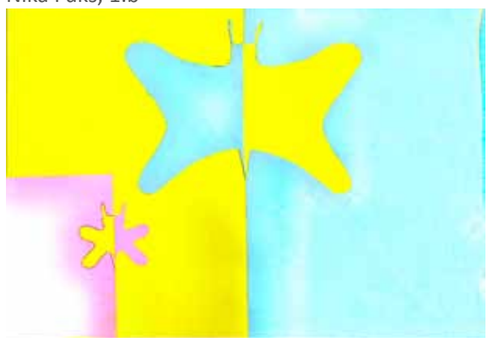
Nika Horvat, 1.b

Nika Fuks, 1.b

David Pihler, 2.b

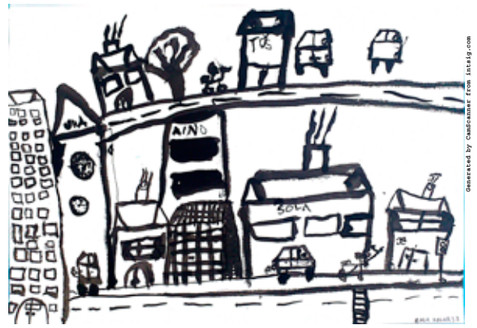
Maja Štumperger, 3.b

Eva Pignar, 3.b

Alja Koletnik, 3.b

Zala Kolar, 3.b

Laura Nahberger, 4.b

Domen Veselko, 4.b

POZDRAV JESENI 2013

Starše, sobota, 21.9.2013, ob 14. uri

www.starse.si

OVSIKA = ČRNI OVES	PRVOTNI PREBIVALCI ITALIJE, ITALI	NEKDANJA ROMUNSKA TELOVADKA	TRAVA TRETJE KOŠNJE	EDVARD GRIEG	ZAKOVICA	TNALO	ZADNJI TROJANSKI KRALJ / METEOR						EGIPČANSKI BOG MESECA / POŠTAR				
KOMISIJSKI POPIS BLAGA IN ZALOG										KRMNA RASTLINA / INDIJSKI VODNI BIVOL						TRAVA S KLASKI V LATU, ČRNI OVES	STAROSTA
PREMICA DOTIKALNICA									INDIJSKI BOG OGNJA					OSEBNI ZAIMEK / TEPEC (NAREČNO)			
NIGERIJ.-BRITAN. PEVKA SADE				MESTO V MALI AZIJI / VNETJE ŽRELA					ZAČETEK ŽIVLJENJA / REKA V RUSKI KARELIJI								
POKRAJINA NA HRVAŠKEM					FINO, MOČNO BELJENO PLATNO						ANTIČNO IME MESTA HOMS V SIRIJI / SUFLE						
AMERIŠKI IGRALEC (JAMES)					ORGANSKO BARVILO / OSEBNI ZAIMEK							VRSTA MAMILA / OSKAR KOGOJ					
IVAN CANKAR			GORAN OBREZ / ORJAK			KOSTUMOGRAFKA VOGELNIK / ALPINIST (FRANC)				BEOTIJEC / VOJSKA				KARL ERJAVEC / DROBNA ŽUŽELKA			
LINON = MOČNO BELJENO PLATNO	ZAVOJ / OKRASNA RASTLINA, GRENIK							UŽIVALEC MAMIL / PRISLOV									
SEZNAM IMEN							INDIJSKO MESTO / TROJANSKI OGLEDNIK					SOGLASNIKA V ŠARI			AVTOR RISB, LIKOVNIK	NORVEŠKI KEMIK, NOBELOVEC HASSEL	
SVITEK TEKSTILA					AM. SOCIOLOGINJA (JANE) / KONEC							FINSKI PESNIK HELLAAKOSKI / PERUNIKA					
ITALIJANSKA NAFTNA DRUŽBA				STREHA / ŠELIGOVA DRAMA					SAKFONIST SOSS / DOMOVINA KIRKE				ČUT ZA ZAZNAVANJE SVETLOBE				
NAŠ METALURG (CIRIL)						POLITIČNI VODJA, LIDER							VRSTA MAMILA / NIKOLA TESLA				
DESNI PRITOK RIA NEGRA V BRAZILIJI						VELIKANKA										EMESA = ANTIČNO IME HOMSA	
POLOTOK IN GOROVJE V EGIPTU						AMERIŠKA PROFESIONALNA KOŠARK. LIGA				KARIBI = INDIJANCI KARAIBI	STARA MERA ZA ŽITO, MERNIK					AVTOR: GREGA RIHTAR	

MERNIK = STARA MERA ZA ŽITO	JUŽNOAMERIŠKI INDIJANCI, KARAIBI	NAŠ SLIKAR IN GRAFIK	KITAJSKA ŠAHISTKA (SHILAN)	ŠVEDSKI FIZIK (NILS GUSTAF)	ANTON TROST	TVEGANJE	ACETATNA CELULOZA											
MESTO IN GROFIJA NA IRSKEM																		
LETALEC, PILOT																		
ŠPANSKI NOGOMETAŠ GONZALEZ					ZAVADLAVANJA / PRITOK ILMENSK. JEZERA													
VEZNIK / ORANŽADA			ARABSKI KNEZ / TERMINOLOGIJA															